

**”Tihtilugu saadavad pehmelt öeldes piinlikke tegusid korda inimesed, kes jäta-
vad enamikus situatsioonides igati normaalse mulje.**

KARL-EDUARD SALUMÄE,
arvamustoimetaja

Tuluke aitaks eksinu kaldale

Läinud nädalal ekslesid läbi jää vajunud hädalised mitu tundi Võrtsjärvel. Et tulevikus oleks järvel lihtsam suunda leida, tahab Tarvastu vald poldril seisva torni tippu paigaldada signaaltule.

LK 4

Lillekulleri sõbrapäev

Eilsel sõbrapäeval võis näha lillepoodides tavapärasest suuremat tunglemist. Kes tah-
tis ennast sellest säästa, tellis lilled internetist ja lasi need kulleril kohale toimetada. Kuigi see võib tunduda romantiline, ei pruugi elus kõik välja kukkuda nii nagu filmis.

LK 4

”

**Eestile on Euroopa Parlamendi
valimised tähtsamad kui mõnele
teisele riigile.**

IVARI PADAR, Euroopa Parlamendi liige

LK 3

Sakala Teede tootmisjuht Heino Tikker ütles, et esimesed Viljandi valla sildid paigaldati jaanuari keskel ning ootamas on veel kümme.

MARKO SAARM

Viljandi vald vahetab silte

AIVAR AOTÄHT
aivar.aotah@ajaleht.ee

Seni end maantee ääres endiste omavalitsuste nimede ta-
ha peitnud Viljandi vald paneb
püsti värskest valminud omani-
melised tähistid.

Viljandi vallavanem Ene Saar ütles, et Paistu, Pärsti, Saarepeedi ja Viiratsi siltide mahavõtmine algas jaanuari algul. Neljast omavalitsuse pii-
rist teatas teede ääres kokku 28 silti.

Nagu Saar rääkis, tuleb sama palju Viljandi valla silte ka asemele, osa lihtsalt teistesse kohtadesse. Sealhulgas seatakse üles kümme suuremat tahvli-
tit, millele saab hiljem lisada ühendvalla vapi.

Millal viimased sildid teede äärde püsti pannakse, sõltub tema sõnul ilmast, sest mõnel juhul tuleb maasse rammi-
da ka uued postid. Külmunud või liiga pehmesse pinnasesse pole mõistlik neid seada. Val-
lavanema hinnangul lõpeb töö hiljemalt aprillis.

Saar märkis, et uus vald jätab iga endise valla nimega sil-
di alles ning mõtleb, kuidas neid kui ajalootähisteid hiljem eksponeerida. Lisaks oli mõni vana viit kadunud juba enne, kui neid hakati ametlikult mahavõtma. Ju otsustas mõni aja-
loohuviline vallakodanik ka oma erakogus ajalugu talletada – ja vallavanem selle pärast pahandamiseks põhjust ei näe.

Aegunud siltide eemaldamine, utiliseerimine, uute valmistamine ja paigaldamine läheb Saare andmeil Viljandi vallale maksma ligikaudu 6300 eurot. Tööd teeb osatühi Sakala Teed.

Suure-Jaani mees veab venelaste suusavankrit

UNISTUSTE TÖÖ

Suure-Jaanis elav Aivar Paas juhib sel talvel Vene suusakoon-
dise varustuse veokit.

10. detsembril kirjutas ta oma Facebooki postituses: «Täna pakime auto lahti ja õhtul on ametlik esitlus ajakirjanikele. Suusasaa-
pad ja vorm on käes ning õhtul esimene treening koos Urmas Välbe, Maksim Võlegžanini ja Aleksei Petuhhovi-
ga. Ausalt öeldes hommikusöögilaualas koos selliste meestega kõrvuti mu-
naputru süües käsi veidi väris-
es. Nüüd tööle.»

LK 5

Aivar Paas kannab Vene suusakoon-
dise vormirõivaid uhkusega, sest töö suurriigi sportlaste hüvanguks on talle pakkunud arvukalt elamusi. Olümpiamänge naudib ta kodus teleri ees, hoides tugevalt põialt idanaabritele, iseäranis Maksim Võlegžaninile.

ELMO RIIG

TULIKA TAKSO
**HEA VALIK
VILJANDIS**
€ 1200
☎ 43 33 833

AP Mets
Ostame
metsakinnistuid,
kasvatavat metsa
ja põllumaad.
Info tel 434 2330, 505 7355.
E-post apmets@apmets.ee

ILM

1°
Täna on vahelduva pilvi-
susega ilm. Puhub kagu-
tuul kiirusega 3–9 meetrit
sekundis. Õhutempera-
tuur on –1 kuni +1 kraadi.
Päike tõuseb Viljandis
kell 7.51 ja loojub kell
17.14.

VILJANDIS

Kalapidu

Täna õngitsevad püügi-
sõbrad Viljandi järvel
mürgistatud kalu.

Elli Vendla õpetab fruktodisaini

Täna kell 10 tutvustab
Olustvere kooli õpetaja
Päikesekillu perekesku-
ses köögiviljade välimuse
muutmise ja säilitamise
kunsti.

Teatrifestival

Täna ja homme jätkub tu-
dengite teatrifestival. Tä-
na kell 21 algab Sakala
keskuses festivali peoõhtu.

9 771406 401012 ISSN 1406-4014

ARVAMUS

Peatoimetaja HANS VÄRE, arvamustoimetaja KARL-EDUARD SALUMÄE

TITAN

Kohati on tunne, nagu loeks Ivan Orava mälestusi.

Ajaloohuviline Gert Küler
Heinz Valgu raamatust
«Kuidas Eesti NSV-st sai jälle Eesti»
(Sakala, 12. veebruar)

VABA MÕTE

Tavaliste inimeste teod

Aasta ja üks päev tagasi kirjutas justiitsministri õigusnõunik Madis Timpson Sakala arvamusküljel ühest Eesti ühiskonna põletavast murest – sellest, et paljud inimesed, kes on kohustatud oma lapsele elatist maksma, otsivad mooduseid, kuidas seda kohustust vältida.

Timpson kirjutas: «Minu arvates pole aktsepteeritav olukord, kus isik ei maksa oma lapsele elatist põhjendusega, et tal pole piisavat sissetulekut, aga samas käib ta näiteks eksotilistel reisidel ja sõidab kalli autoga.» Veel leidis ta: «Mulle tundub, et suur edasimineku oleks see, kui me muudaksime veidikenegi rangemaks oma suhtumist inimestesse, kes ei täida oma kohustusi laste ees. Kui jõuaksime sinnamaani, et elatise maksmisest hoidumise eesmärgil sissetulekut varjata poleks popp. Sealt oleks seadusloomeliste muudatustega juba suhteliselt kerge edasi minna.»

Julgen võtta lahjemat sorti mürki selle peale, et nii mõnelgi säärasel rongavanemal on suur sõprusringkond, ta tegeleb mõne asjaliku hobiga ning viskab töökaaslastega kohvipausil nalja. Tihtilugu saadavad pehmeltselt öeldes piinlikke tegusid korda inimesed, kes jätaavad enamikus situatsioonides igati normaalse mulje.

On aga ütlematagi selge, et niisuguste inimeste väärtushinnangutes või milleski muus on midagi totaalset nihu. Küsimus on selles, kas me tahame seda märgata ja tunnistada ning mida ette võtame.

Mulle tundub, et sageli püütakse inimesi, kes pärast vaimustuse möödumist jätaavad oma lemmikloomade metsa puu alla, juhivad autot juua täis peaga või teevad midagi muud sama rumalat, omamoodi tonkiks maalida. Me justkui tahaksime uskuda, et sellise hoolimatu ühiskonnaliikme tunneb juba kaugelt ära ja temaga pole võimalik vahetada ühtegi mõistlikku sõna. Ning otse loomulikult eelistame arvata, et meie enda tutvusringkonnas ühtegi säärast inimest ei leidu. Kust nad tulevad ja kus pesitsevad – keegi ei tea.

Tegelikkus on muidugi sootuks teistsugune. Ei ole lihtsalt võimalik, et üks sotsiaalselt aktiivne inimene ei tunne kedagi, kes kipub mõnikord teistele kättpidi kallale minema, põhjustab autoroolis ridamisi eluohutlikke olukordi või teeb midagi muud niisugust, mille suhtes peaks hoolivas ühiskonnas üksmeelne sallimatus valitsema. Me oleme selliste inimestega seotud sugupuu kaudu, elame nendega ühel tänaval, töötame ühes majas...

Sageli ei tea me nende varjuküljest, mõnikord aga ei taha teada. Kõige hullem ongi sellisesse teadmisesse ükskõikselt suhtuda ja reageerimata jätta.

Kolmapäevane «Pealtnägija» tõi meie ette loo, kuidas Jõgeva ettevõtja Kristo Sumendu põhjustas liiklusõnnetuse ning tekitas sellega ühele inimesele üli-raskeid ja pöördumatuid tervisekahjustusi. Ehkki ta mõisteti kohtus süüdi ja on teadaolevalt varakas mees, pole ta ohvrile mitme aasta jooksul sentigi lubatud valuraha maksnud.

Huvitav, kui paljud Kristo Sumendut tundvad inimesed on pööranud talle kogu selle loo pärast selja? Kui paljudes seda lugu näinutes jätkub põhimõttekindlust mitte osta enam ühtegi kaup ettevõtetest, mis juriidiliselt Kristo Sumendule enam ei kuulu, aga sisuliselt mõttes teadaoleva info põhjal küll? Kaldun arvama, et selliseid kodanikke on vähem, kui tahaksime.

KARL-EDUARD SALUMÄE,
Sakala arvamustoimetaja

Tihtilugu saadavad pehmeltselt öeldes piinlikke tegusid korda inimesed, kes jätaavad enamikus situatsioonides igati normaalse mulje.

Nädala foto. Staarpöder läks laulusaatesse

Teisipäeva pärastlõunal oli Viljandi muuseumis omajagu tõstmist ja lükkamist, sest auto peale oli vaja saada üks eksponaatidest – põdratopis kogu oma ilus ja hiilguses. Sõit viis kilesse mähitud looma pealinna, kus teda ootab ETV saade «Eesti laul».

Nagu märkis Viljandi muuseumi direktor Jaak Pihlak (pildil topise ees), on pöder juba väikest viisi staar, sest see on teine kord, kui muuseum ta välja laenab. Tõsi, «Eesti laulus» pole tema roll ehk staari vääriline – seal on ta kõigest üks kujunduselement.

Topise taga seisab Viljandi muuseumi tehnikaspetsialist Herki Helves. (Sakala)

NÄDALA TEGU

Läbi nädala ujunud teema

Kalafestivali korraldamisest Viljandi järvel on kas või paari reaga juttu olnud kõigis selle nädala Sakala numbrites. Esiteks seetõttu, et juba mõnda aega püsinud soojakraadid on andnud põhjust jääolude vastu huvi tunda. Tuhandete inimeste järvekaanele kokkutoomine pole ju naljaasi.

Festivali ärajätmist pole korraldajad tänu jää tugevale struktuurile pidanud viimasel ajal küll kaaluma, aga mõni magamata öö on vähemalt ühel neist seljataga.

Teine põhjus, miks kalapeost on mitut puhku kirjutatud, seisneb mõistagi ettevõtmise suurejoonelisuses. Viljandis on väga vähe talviseid üritusi, mis tooksid kokku oht-ralt rahvast väljastpoolt.

Loodame, et festival möö-

dub ebameeldivate vahejuhtumiteta. Korraldajad on igal juhul hoiatanud, et järve kattev must jää on väga libe. Üleskut-sesse olla liikudes äärmiselt et-tevaatlik ei tohi suhtuda kerge-käeliselt.

KARL-EDUARD SALUMÄE

NÄDALA NÄGU

Ujula nui neljaks

Kui regionaalminister Siim Kiisler hakkas rääkima tõmbekeskustepõhisest haldusreformist, tekkis Mulgimaa linnu vaadates kohe küsimus, kumb siis ikkagi on oma kandis kõvem tegija, kas Karksi-Nuia või Abja-Paluoja. Ehkki esimesena nimetatus elab veidi rohkem inimesi kui teises, on need enamiku näitajate poolest väga sarnased väikelinnad. Ainsaks silmapaistvaks erinevuseks võib pidada, et Karksi-Nuias on ujula, Abjas aga pole.

Seepärast on Abja vallavanem Peeter Rahnel juba tükk aega pingutanud selle nimel, et Abja gümnaasiumi juures valmiks uus spordikompleks. Ja midagi pole õel-

da: töö on vilju. Aasta-aastalt kahaneva õpilaste arvuga kooli kõrval ongi nüüd tankitehase mõõtu spordihoone. Vähe sellest, et hoones leidub üks maakonna vingemaid spordisaale, nüüdsest on selle esimesel korrusel ka tipp-topp ujula.

Olukorras, kus Abja-Paluoja kümme korda suurem Viljandi üksnes unistab veekeskuse või teise ujula rajamisest, mõjub mulkide uusehitis pehmeltselt öeldes võimsana. Omaette küsimus on, kui kauaks väikesel vallal nii uhke objekti ülalpidamiseks rammu jagub. Saame näha.

RANNAR RABA

KOMPVEK

«Viimane foto on eriti armas – Jaak Pihlak rahvassidele, keda esindab Ardo Agasild ainuisikuliselt, kõnet pidamas.»

Viktor Naanuri kommentaar kindral Johan Laidoneri 130. sünniaastapäeva tähistamist ja Viljandis korraldatud mälestushetke kajastanud uudisele «Linnas ja vallas meenutati Vabadussõja juhti»

Nädala parima oma nime all sakala.ajaleht.ee kommentaariumisse postitatud arvamus eest maksab Sakala 10 eurot puhtalt kätte. Kui näed siin oma kommentaari, võta ühendust aadressil karl.salumae@ajaleht.ee.

UUDISED

Toimetaja MARKO SUURMÄGI, 433 0042, sakala@ajaleht.ee

8,7

Möödunud aasta neljandas kvartalis kasvas statistikaameti andmetel Eestis töötuse määr peaaegu protsendi võrra, 8,7 protsendini.

Tudengid teevad teatrit

Homseni kestavad Viljandi kultuuriakadeemias ja Sakala keskuses 12. tudengite teatripäevad. Need algasid eile õhtul ning pakuvad meeleolukaid etteasteid kuuelt Eesti üliõpilastrupilt.

Et tahtjaid oli palju, noppis festivali korraldusmeeskond välja põnevamad etendused. Need tuuakse publiku ette nii kultuuriakadeemia mustas saalis kui Sakala keskuses. Teatripäevadele lisavad värvi külalised Läti kultuurikolledži tudengiteatrist ja Helsingi üliõpilasteatrist.

Noorte lavastustele annavad tagasisidet kolm tarka: Eesti teatrikriitik ja lavastaja Jaak Allik, vabakutseline näitleja, impromees ja rändteatri Vaba Vanker rändaja Rauno Kaibiainen ning Viljandi kultuuriakadeemia teatrikunstiprogrammijuht Garmen Tabor (pildil).

Etendused on tasuta, kuid oodatakse südame tunnustuse järgi annetuskasti pandud toetusi. (Sakala)

Vald kiidab kultuuri-rahvast

Suure-Jaani vald jagab täna õhtul Vastemõisa kultuuri aastapreemiaid.

Kultuuripreemia saavad Erika Tetsmann, Reiko Sülla, Valli Pang ja projekti «Pingikatted Suure-Jaani kirikusse» elluvijad.

Erika Tetsmann juhendab Kildu kooli õpilaste näiteringi, aga ka Vastemõisa rahvamaja näiteringi. Reiko Sülla pakub üritustel toitlustamist, mis on nõutud Suure-Jaani ja Viljandist kaugemalgi. Valli Pang veab igas mõttes meesansamblit Pange Poisid, mis tähistas mullu 25. tegutsemis aastat.

Projekti «Pingikatted Suure-Jaani kirikusse» elluvijad kudusid kirikule üle 200 meetri pingikatteid. Silvi Laane ideede andis konkreetse vormi Suure-Jaani kultuurimaja käsitööringi juhendaja Maive Ottas. Materjali hankimiseks kirjutas projekti Liis Pihlik mittetulundusühingust Suure-Jaani kultuurikoda. Kudu jateks olid käsitööringi naised ja neli Lahmuse kooli noort, keda juhendas õpetaja Kaja Saar.

Elutöö preemia saaja Mati Lepik oli 35 aastat kultuuritöötaja, andes endast parima Vastemõisa rahvamaja juhatajana. (Sakala)

Nooremas vanuserühmas tuli võitjaks Kesklinna kooli IV-b klass kavaga «Tulevik vs minevik». Poisid näitasid karusnahkade ja nuiadega ürgset moodi ning tüdrukud tutvustasid tulevikurõivaid.

ELMO RIIG

RÕIVADISAIN

Õpilased kogesid moelava ilu ja valu

SIGRID KOOREP
sigrid.koorep@ajaleht.ee

Neljapäeva õhtul oli Sakala keskuses Viljandi põhikoolide sõbrapäeva moe-show ja kuigi laval oli modelle ridamisi, tõesed nii mõnigi neist, et see töö pole sugugi kerge.

Laura Viira, kes tõi lavale Johanna Kristiina Jaansoo loodud pitskapuutsiga õhtukleidi kollektsioonist «Siniverelised», rääkis, et modellitööl on nii plüsse kui miinuseid.

Viira, kes töötab modellina agentuuris MJ Models, tähendas, et loomulikult talle see amet meeldib, kuid samas peab olema kogu aeg kena ja minekuvalmis.

Kondid ja zombid

Viljandi põhikoolid võistlesid moe-show'l teist aastat. Seekord jõudis publiku ette 14 kollektsiooni ning paremaid selgitati eraldi IV-VI ja VII-IX klassi arvestuses. Lavale oli

toodud kapisügavustest leitud T-särke, millest oli loovalt seelik vormitud, aga ka õhulist tülili, mille all särasid LED-tuled. Noorem vanuserühm pakus vaatamiseks kümme kava. Nii mõnigi neist, näiteks zombide pulma või kontide ja puunuiadega minevikuinimeste kujutamine, pakkus ka teatralset elamust.

Needsamad ürgmehed Kesklinna kooli IV-b klassist olid ka noorema vanuseklassi võitjad. Teise koha sai sama kooli IV-c klassi kava «Tulevärk läbi aja» ning kolmas oli Jakobsoni kooli IV-b klassi «Talvised nukud».

Samet võitis

Seitsmenda kuni üheksanda klassi arvestuses oli neli etteastet. Esimesena jõudis lavale Kesklinna kooli VII-c klassi õpilase Laura Meremaa kollektsioon «Ampaar».

Meremaa rääkis, et neli ampirstiilis kleiti oli ta täiesti ise valmistanud. «Õmblesin kleidid valmis ja siis hakkasin modelle otsima,» tähendas ta ning tunnistas, et see polnudki nii kerge. «Modell olla pole just

kõige mugavam. Pead palju meiki peale panema ja alati naeratama.»

Oma suurimateks konkurriteks pidas nooruke disainer Paalalinna kooli üheksanda klassi esindajaid, kes osutasid kollektsiooniga «Trans-pa-rente» ka vanema vanuseklassi võitjaks. Teiseks jäi Johanna Kristiina Jaansoo kollektsioon «Siniverelised» ja kolmandaks «Ampaar».

«Trans-pa-rente» sametist ja läbipaistvast kiletaolisest materjalist rõivaste looja Helena Tammesalu rääkis, et talle meeldib õmmelda ja kui talle miski juba meeldib, siis ta tahab sellesse ka panustada. «Modelle oli lihtne valida. Tegelikult teadsin juba kohe, keda võtan,» lausus ta. Kuigi kollektsiooni enamiku moodustasid kleidid, sai kõik alguse punastest sametpükstest.

Esikolmikusse pääsenud kollektsioonid said žürii liikme, tantsu- ja moekooli Face juhataja Hurma Kinnas-Naaritsa sõnul edasi 15. märtsil kavas olevale konkursile «Noor moelooja 2014».

Saadik: rääkida tuleb inimlikult

KARL-EDUARD SALUMÄE
karl.salumae@ajaleht.ee

Eile Viljandis käinud Euroopa Parlamendi sotsiaaldemokraadist liige Ivori Padar soovib, et tema lõualuudel jaguks jõudu Euroopa Liidu asju inimestele arusaadavas keeles seletada.

Visiiti alustas Ivori Padar reede hommikul avatud loenguga Viljandi kultuuriakadeemias ning jätkas kodanikuõpetuse tunniga Viljandi gümnaasiumis. Päeval käis Padar sihtasutuses Viljandi-maa Loomeinkubaatorid ning kohtus osatühtu Melmar töötajatega.

Sakala usutles saadikut eile hommikul pärast seda, kui ta oli kõnelnud akadeemias Euroopa Liidust.

Ivori Padar, tõesite oma loengus muu hulgas, et peaminister Andrus Ansipi saamine Eesti järgmiseks eurovolinikuks on tõenäoline. Kui hea volinik temast teie hinnangul saada võiks? Ma usun, et ta saaks oma ülesannetega kindlasti hakkama. Olen näinud paljusid eurovolinikke, kõik nad on olnud lihast ja luust inimesed. Üleloomulikke andeid pole ma kohanud.

Kui suur vahe oleks Eesti seisukohalt sellel, kui järgmine eurovolinik oleks Reformierakonna asemel hoopis Isamaa ja Res Publica Liidust (IRL)? Euroopa parlamendis on IRL-ga sama maailmavaadet esindaval Euroopa Rahvapartei jumi korda rohkem kohti kui liberaalidel ja ilmselt nii ka jääb. See ei oleks nii-öelda võtmehetk, aga kindlasti oleks selline variant meile parem. See tähendaks näiteks Eestit puudutava info paremat liikumist volinike vahel.

Palju on räägitud sellest, et europarlamenti valimistest võtab osa üsna väike hulk valijaid, sest neid ei peeta kuigi tähtsaks. Kardetakse, et sedapuhku võib osalusprotsent varasemast veel mitu korda väiksemaks kujuneda. Kuidas te sellele kõigele vaatate?

Me räägime kogu aeg, et inimestele on vaja Euroopa Liidu asjadest rääkida lihtsas keeles, aga ikkagi jääb sellest kuidagi puudu. Jutuajamise käigus on välja tulnud, et muenda tuttavatelgi on mõne Euroopa teema suhtes ekslik arusaam. Mõnikord piisab 15 minutist, et asi ära seletada, ja nad muutuvad Euroopa Liidu suhtes tunduvalt optimistlikumaks.

Tegelikult elame kogu aeg nende otsuste sees, mis on Euroopa tasandil langetatud. Ja Eestile on Euroopa parlamendi valimised tähtsamad kui mõnele teisele riigile.

Miks?

Nõukogude Liidu endiste liikmesriikide silmis on Euroopa Liidu julgeoleku aspekt mäekõrguselt suurem kui enamikul teistel Euroopa Liidu liikmesriikidel. Nii see paraku lihtsalt on.

Kui tugeva tunde sotsid europarlamenti valimistele vastu lähevad?

Üle-euroopaliselt rääkides väga tugeva tunde, sest arvud on lootustandvad. On tõenäoline, et sotsid saavad EPP-st (Euroopa Rahvuspartei – toimetuse) parema tulemuse. Tõsi, seis on siiski tasavägine.

On lootust, et Euroopa Komisjoni järgmiseks presidendiks saab Saksa sotsiaaldemokraat Martin Schulz.

Aga kui Eesti kontekstist rääkida?

Eestis on nii, et nelja parlamendierakonna vahel käib tihe rebimine, kes neist saab kaks saadikukohta. Eks 26. mai hommikul ole näha.

Europarlamenti sotsiaaldemokraadist liige Ivori Padar ütleb, et tegelikult elame kogu aeg nende otsuste keskel, mis on langetatud Euroopa tasandil.

ELMO RIIG

PIDEPUNKT

Tuluke torni tipus võiks päästa elusid

EGON VALDARU
egon.valdaru@ajaleht.ee

Tarvastu vallavanema Alar Karu arvates oleks Võrtsjärvel ohutum liigelda, kui tulukesed kallastel hädasolijatele suunda näitaksid. Ühe sellise tahaks ta panna Tarvastu poldri vaate torni.

«Tähiseid, mille järgi inimesed saaksid järvel juhendada, oleks hädasti vaja,» kõneles Karu. Ta tuletas meelde äsjust õnnetust, kus Võrtsjärvel läbi jää vaju- nud autost pääsenud mehed kaks tundi mööda jääd kõmpisid, kuni viimaks päästeautode tulede peale maale jõudsid.

Märk, mida ei ole

Veeteede ameti Tartu navigatsioonimärgistuse talituse juhataja Eino Martihhin ütles, et Eestis valitseb kõnealusel küsimuses tühihik. «Meie tegeleme laevandusega, mitte autode jääsõiduga. Tähistame laevateid ja madalikke,» sõnas ta.

See, kui keegi peaks talvel järve valgustamiseks tulukesi välja panema, oleks Martihhini hinnangul tervitatav, aga omal volil paigaldatud tuled peab jää mineku järel eemaldama.

Aastaringseks kasutuseks tuleks sellised märgid välja mõelda, sest ametlikult neid ei ole. Selleks võiks Martihhini

sõnutsi pöörduda veeteede ameti laevateede osakonna poole. «Kui märgid oleksid ametlikult loodud, saaks need kanda navigatsioonimärkide andmekogudesse,» lisas ta.

Tornid saagu valgeks

Alar Karu ütlemist mööda saavad Võrtsjärvel kulgejad orienteeruda Valma, Kivilõppe ja Tarvastu poldri torni järgi. «Miks ei võiks nende tipus helkida tulemärgid, mille järgi pimedal ajal suunda hoida? Usun, et õnnetusi ja eksimisi oleks praegusest märksa vähem,» lausus vallavanem.

Ta märkis, et Võrtsjärvel on aina rohkem veesõidukeid ning liiklus muutub tihedamaks. «Veeteede amet võiks teha valdadele ettepanekuid, kuidas maamärke arendada,

muutmaks liikumist ohutumaks. Tähtis oleks teha koostööd,» rõhutas Karu.

Mittetulundusühingu Võrtsjärve Vabatahtlik Järvpääste liikme Rein Tafenau arvates oleks tulukese torni tipu kinnitamine hea idee.

«Oleme mõelnud torni järvepoolsed lauad valgeks värvida – siis eristuks torn rohelist metsast,» selgitas ta.

Tafenau rõhutas, et juhuslikult järvele sattunud inimestel tasuks alati olla ettevaatlik. «Kõige olulisem on endale navigatsioon selgeks teha. On teada, et Võrtsjärvel võivad ühte ja samasse kohta jääpraod tekkida hetkega,» kõneles ta.

Eino Martihhin lisas, et kahe aasta jooksul peaks valmis Võrtsjärve veekaart, mis aitab GPS-i abiga paremini orienteeruda.

Kui vaate tornidele asetada vilkuvad tuled, aitaksid need Võrtsjärvel kulgejatel hõlpsamalt maad üles leida.

ARVAMUS

ALAR KARU, Tarvastu vallavanem

Tuginedes Suislepa paadiseltsi taotlusele, pöördus Tarvastu vald mullu 13. aprillil veeteede ameti poole ettepanekuga paigaldada Ohne jõe suudmesse valgustatud vaba vee märk. Täna-

seni pole pöördumisele vastatud.

Vald oleks valmis veekogudel ohutuks liiklemiseks vajalike märkide paigaldamiseks omalt poolt panustama. Paadisõitu Võrtsjärvel hõlbustaks ka see, kui valla kuuluva Poldri vaate torni tipus oleks päikesepatareil töötav signaaltuli. Veeteede amet võiks anda ka soovitusi Võrtsjärve rannal paiknevate maamärkide paremaks markeerimiseks.

Kujutus lillekulleri romantilisest päevast pudenes kildudeks

KETLIN BELJAEV
ketlin.beljaev@ajaleht.ee

Lillekulleril, keda eilsel sõbrapäeval jälitasime, oli küll tõine päev, aga tema kohaletoometud õied ei sattunud alati selle inimese kätte, kellele need olid mõeldud, vaid sellele, kes parasjagu ukse avas.

Minu ettekujutus lillekulleri romantilisest ametist põhines suuresti filmidel: tuleb võõras mees ja ulatab hiiglasliku lillekimbu, mille vahel on kaart salajaselt austajalt. Üllatuse osaliseks saanu hakkab seepeale kiljuma või rõõmupisaraid valama.

Lootus leida ka Viljandist sõbrapäeval killuke romantikat ja suuri emotsioone pani otsima lilleäri, kes pakuks kullerteenust. Lilledel saatmiseks tuleb tänapäeval minna vaid mõne kullerteenust pakkuva lilleäri kodulehele, valida välja kimp, panna kirja saaja aadress ja teha ülekanne. Viljandis pakub niisugust teenust näiteks Rikets Lilled.

Sõbrapäeva hommikupoolikul sain teada, et Männimäe

Selveris asuvas lillepoes käib parasjagu saadetiste pakkimine ja autosse laadimine, peagi hakkab kuller lillesaajaid läbi helistama. Huvitav, kas ta ei peaks ilmuma ootamatult?

Minu ettekujutus elanud turske meeskulleri asemel asus lilli laiali vedama pisikest kasvu neiu. Piret Pohl on iga päev ametis samas poes müüjana.

Sõbrapäeva hommikuks oli kauplus saanud rohkem kui kümme tellimust. Teisem püha pidavat olema näiteks emadepäev – siis tuleb õisi toimetada poolestajale inimesele.

Kui kimbud olid juba autos, haaras Piret Pohl veel kilekoti, milles kõlisesid vahuveinipudelid. Kõigepealt võttis ta suuna Mureli tänavale, kuhu oligi koos lilledega tellitud kommikarp ja pudel kihisevat. Et õiget inimest polnud kodus, andis kuller saadetise uksele vastu tulnud vanaprouale, kes ei paistnud esialgu päris täpselt mõistvat, miks need talle ulatati.

Siis läks sõit pärimusmuu-

Riketsi lillepoes müüjana töötav Piret Pohl oli eilsel sõbrapäeval ametis kullerina. Kuigi ta oli lillesaajatega telefoni teel kohtumise kokku leppinud, polnud neid ikka alati seal, kus vaja. Et aeg kiirustas tagant, tuli lilled jätta lihtsalt sellele, kes ukse avas.

ELMO RIIG

sika aida poole. Sinna pidi tulema lõunatama järgmine inimene, keda oli sõbrapäeval mees peetud. Oli teada, et see on ema, kellele tütar on saatnud üllatuskimbu, ning lootsin vähemalt sel korral väikest rõõmupisarad näha. Et kell polnud aga veel 12 ja kuller pidi kiirustama järgmisi tellimusi täitma, andis ta kimbu kohviku leti taga seisvale teenindajale. Nii ei saanud me ka aidas sõbrapäeva emotsioonidest osa.

Järgmine koht, kus võis loo-

ta näha salapärase saadetise adressaati, oli Ergo kindlustuse kontor. Et alumisel korrusel käis remont, ootasime koos töötajate ja kaupade vedanud töömeestega kolme roosiõie saajat teiselt korruselt. Lõpuks jõudis too alla ning tunnistas, et lilled tulid talle meeldiva üllatusena.

Ehk oli eiline sõbrapäev meeldivaid üllatusi täis nii neil, kellele toimetas lilled kätte kuller, kui ka ülejäänutel, kes said kingituse või sooja sõna otse sõbralt.

Riik aitas parke tervendada

Keskkonnainvesteeringute keskus (KIK) on 2009. aastast andnud keskkonnaprogrammist loodus- ja mõisaparkide arendamiseks 6,35 miljonit eurot. Suurimad rahasummad on tulnud Viljandimaale.

Viljandimaa parkide hooldamiseks on saadud kokku 1,12 miljonit eurot. Toetuse abiga on korrastatud näiteks ajalooline Viljandi lossipark ning Olustvere ja Suure-Kõpu mõisa park.

Viljandi linnavalitsuse keskkonna ja haljastuse peaspetsialist Inga Nõmmik ütles, et Viljandi lossipark sai KIK-ilt 220 000 eurot, millele linn omalt poolt lisas 38 000 eurot. «Töö pargis hakkas pihta 2011. aastal,» rääkis Nõmmik. «Hakatuses koostati projekt, seejärel rajati kõnniteid ja rekonstrueeriti pargi valgustus.»

Lossimägedesse on plaan rajada veel kõnniteid ning üles seada valgusteid, ees seisab ka raietöö.

Viljandi sai samast projektist veel 31 000 eurot järve

ümbritseva looduskaitseala hooldamiseks, sellele summale lisas linn 3100 eurot.

«Loodust ei naudit ega õpita tundma alati ürgmetsas või ulgumerel, tihti on just pargid need, mis meie igapäevaelu rohelust ja silmailu toovad,» märkis KIK-i nõukogu esimees, keskkonnaminister Keit Pentus-Rosimannus. «Ilma hoolduse ja hoolitsuseta pargid ei püsi, seetõttu tuleb nendega tegeleda. Eestis on üle 400 looduskaitseala pargi ning KIK koos taotlejatega on panustanud neist enam kui veerandi säilimisse.»

Keskkonnaprogrammist on viie aastaga jagatud toetusi 120 pargi hooldamiseks. Neist 14 asub Valgamaal. Mitut parki on tervendatud ka Harju-, Jõgeva- ja Tartumaal.

KIK hoiab tervet elukeskkonda ning väärtustab puhas loodust ja säästvat arengut. Raha saadakse Eesti keskkonnatasudest laekuvatest summadest, süsinikdioksiidi kvoodi müügi tuludest ning Euroopa Liidu toetustest. Kokku on KIKist 14 aastaga toetust saanud üle 16 000 projekti. (Sakala)

AUTOJUHT

Aivar Paas roolib Vene suusakoondise määrdebaasi

EGON VALDARU
egon.valdaru@ajaleht.ee

Otsekui välg selgest taevast tuli Suure-Jaanis elavale Aivar Paasile pakkumine asuda juhtima Vene suusakoondise vastsoetatud suurt veokit.

Seni olid määrdemehed toimetanud mitmes mikrobussis. Olümpialteks said nad endi käsutusse ratastel määrdebaasi-suusahoidla, mis on valminud eritellimusena Scania tehases. Selle küljed pikenevad vajaduse korral poolteise meetri võrra, tekitades 76 ruutmeetri suuruse suuskade määrimise töökoja, kuhu mahub lähedalt askeldama 14 meest.

Hooldemeeste paradiis

«Elektrit saab toota nii ise generaatoriga kui tarbida otse elektrikilbist,» tutvustab Aivar Paas sõidukit. «Seal on lihvimistrellid ja triikraud määrdemeistritele, töölaud ja muud.»

Et pulbermäärde on mürgised, on väga suur rõhk ventilatsioonil.

Iga sportlase tarbeks tuleb võistlustele viia 70–80 suusapaari. See tähendas, et varem tuli suuski edasi-tagasi tõsta ja määrimiseks olid kasutada väikesed uberikud.

«Nüüd on määrdemeeste tööolud avarad. Lõpetades puhivad nad vaid koha puhtaks, kergitavat kaabut ja sõidavad oma autodega edasi,» kõneleb Paas.

Sel hooajal on Vene hooldemeeskonnas 24 liiget, seitsme eestlase seas on veel Viljandist pärit Eero Bergman. Määrdemeeste pealik on endine suusataja Urmas Välbe ning just tema Aivar Paasi määrdebussi taltsutama kutsuski.

Unistuste amet

Aivar Paas on olnud koolidirektor, õpetaja, firma mänedžer ja Holstre-Polli spordibaasi juht. «Kui 2011. aastal tundus kogu elu olevat vastu taevast lennanud, koukisin taskest E-kategooria autojuhiloa ja asusin Euroopas vedama kõikvõimalikke kaupu, alates Eviani veest ning lõpetades soolakurkide ja korstnatega,» pajatab Paas.

Aivar Paas koos oma kaheksarattalise sõbraga, mis olümpiamängude ajal puhkab Suure-Jaanis parkimisplatsil.

ELMO RIIG

Ehkki töö oli ajutine, meeldis see talle väga. «Olen lapsest saadik suuri autosid imetlenud. Osa hoovipoisse soovis kosmonaudiks saada ja teised unistasid autojuhiametist. Mina olin raudselt selles teises leiris,» meenutab Paas müüates. «Unistustega tuleb olla ettevaatlik, sest nendel on kombeks täituda.»

Praegust tööd peabki ta unistuste ametiks. Eluaeg spordist vaimustunud treenerikutega Paas saab suusata da nii palju, kui soovib, ning lävida kuulsustega, kelle koh-tamisest oleks varem võinud vaid unistada.

Et tema paarimees, Urmas Välbe kunagine treeningu-partner Tiit Voodla abistab koondist suuskade määrimisel ja katsetamisel, jääb Paasi kanda majanduspool: vesi, elekter ja paberitöö. «Hoian joones autoga seotud tugiteenused. Masin peab olema ööpäev läbi lahingukorras ning valmis sõitma, tulgu taevast lund, vihma või pussnuge,» sõ-nab ta.

Paas loeb üles viimaste kuude marsruudi: Moskva–Tallinn–Lillehammer–Davos–Asiago–Oberhof–Lenzerhei-

de–Dobbiaco–Val di Fiemme–Praha–Suure-Jaani.

«Vihma ja udu on olnud ohtralt. Euroopa vaevleb lumepuuduses. Serpentiine mööda üles ronida on olnud sellevõrra hõlpsam. Õnneks on Šveits ja Austria rõõmustanud ka ilusa päikeselise talve-ga. Kord saime isegi lumemõ-lu. Dobbiacos tuli ühel hom-mikul paarimehega autot neli tundi lumest välja kaevata. Õõga sadas 60 sentimeetrit,» räägib Paas.

Sotši olümpiale määrdebuss ei sõitnud, sest nii suure sõidukiga suusaradade lähiste-le ei pääse, oleks tulnud jää-da 15 kilomeetri kaugusele. «Ehkki esialgu oli plaanis ma-sin helikopteriga kohale trans-portida, otsustati sellest jõude-monstratsioonist loobuda, sest kodustel mängudel on olud niigi lähedal,» kõneleb Paas.

Hoiab pöialt Võlegžanile

Vene suusakoondise ja venelaste kohta terviku-na on Aivar Paasil öelda vaid kiidusõnu: i d a -

Viljandist pärit määrdemees Eero Bergman (paremal) koos Vene koondise suusataja Dmitri Japaroviga.

2 x ERAKOJU

naabrid on tihti palju lahke-mad ja sõbralikumad kui eest-lased. Iseäranis meeldivaks selliks peab ta Maksim Võleg-žaninit. «Hoian pöialt, et ta medali saaks,» märgib Paas.

Vene koondise edule peab ta lootma igal juhul. Ehkki tööleping on sõl-mitud kol-meks aas-taks,

võib see edu puudumise kor-ral juba kevadel lõppeda. Praegune amet lubab Paasil suvel edasi toimetada oma Rootsis tegutsevas haljastus-firmas ning vahel ka koju jõu-da.

«Urmas Välbe ütles, et elu on nagu suusatamine: kõik sõl-tub pidamisest. Hoogu ja kiir-rust saad reguleerida oma tõeke tugevusega. Minu ener-giasammas ja pidamine on meie Suure-Jaani kodu.»

Omavalitsuste töötingimused võetakse luubi alla

Tööinspektsiooni lõuna inspektsioon pöörab sel aastal tähelepanu linnade ja valdade palgal olevate inimeste töötingimustele.

Inspektsiooni teatel korraldatakse Lõuna-Eesti omavalitsustes juhuvaliku alusel sihtkontrolli, et selgitada, kas töötervishoiu ja tööohutuse nõudeid täidetakse. Kontrolli käigus uuritakse, kuidas on tagatud töötajate tervisekontroll, kas neil on isikukaitsevahendid ning kas neile jagatakse töötervishoiu ja tööohutuse nõuandeid ning muud sellist. Ühtlasi selgitatakse välja, kas töökohad vastavad nõuetele, eriti ergonoomia poolest.

Lõuna inspektsiooni töötervishoiu inspektori Egle Heimoneni sõnul on viimase viie aasta jooksul hakanud märku andma arvutiajastu mured.

«Näiteks vallasekretäridel on diagnoositud selliseid tööga seotud haigusi nagu karpalka-nali sündroom, seljavaevused, lühinägelikkus ja silmade kuivus,» rääkis Heimonen. Inspektor märkis, et omavalitsuse töötajad ei ole ainult sekretär ja vallavanem, vaid ka heakorratöötajad, õpetajad, lasteaiakasvatajad ja teised.

Tööinspektsioon märkis oma pressiteates, et kontrollidega püütakse jõuda arutelu-ni, milliste murede puhul ja kuidas saaksid tööinspektsioon ja omavalitsused üksteisele kasulikud olla ning infot vahetada. Teates sedastati, et kui mõni Tartu-, Jõgeva-, Viljandi-, Võru-, Valga- või Põlvamaa omavalitsus on inspektori külaskäigust huvitatud, võib võtta ühendust lõuna inspektsiooni töötervishoiu inspektoriga.

Sakala palus Viljandi linna palgal olevate inimeste töötingimustele anda hinnang praegusel abilinnapeal ja endisel meeril Malle Vahtral.

«Minu arvates on nõutavate töötingimuste tagamise ja kontrolliga linnas asjad korras,» ütles Vahtra. «Nii linnavalitsuses kui allasutustes on tehtud regulaarselt riskianalüüsi ja tervisekontrolli. Spetsialistid on töötajaid õpetanud tegema töövaheaegadel füüsilisi harjutusi, et vähendada arvutiga töötamisest tekkivaid vaevusi.» (Sakala)

www.kell10.ee

W. S. Maugham koomiline draama

RING

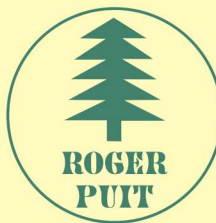
Lavastaja ROMAN BASKIN

25. märtsil 19:00
Ugala Teatris

Piletid Piletilevis ja Piletimaailmas.

Idanaabrite suusabuss maailmakariikaetapil Davosis. Venelaste buss on vägev küll, aga taamal paistev norrakate-hooldekoda on veel vägevam.

AS ROGER PUIT
OSTAB JÄTKUVALT
ERAMETSKONNA
LOOMISE
EESMÄRGIL
TALUMAID

HOOLI OMA METSA
TULEVIKUST.
HELISTA TEL 434 7647,
504 1062, FAKS 434 7710.
ROGERPUIT@HOT.EE

ostab
• KASVAVA METSA
RAIEÕIGUST
• ÜMARMATERJALI
• KASVAVAT JA
VIRNASTATUD VÖSA

info meelis@dammix.ee
tel 5657 9883
kalle@dammix.ee
tel 5629 4011
www.dammix.ee

**Tule õpi meil
sõiduautojuhtimist!**
Hind ainult 420 €

B- kategooria kursus algab
26. veebruaril kell 16.30

Kursus toimub
VÜKK-i täiskasvanute
koolitusosakonnas
Leola t 15A, 71020 Viljandi

Lisateave koolituse kohta:
ady@vykk.vil.ee · tel 507 9412

Registreeri juba täna:
vykk.vil.ee

ostame
**METSA-
KINNISTUID**

üle Eesti: tel 507 2544
www.erametsa.ee

Metsä Forest Eesti AS
ostab kasvavat metsa, metsamaad,
palke ja paberipuitu, küttepuitu ja
võsaraiejäätmeid

Tel 509 0200, 511 8671
e-post eesti@mitsagroup.com

BETONPÕRANDAD · ÕHKPÕRANDAKÜTE
DISAINPÕRANDAD · VUNDAMENDISÜSTEEMID

E.S.C OÜ, Koidu 13, Viljandi, tel 5628 2771, info@esc24.ee
www.esc24.ee · www.legalett.com

OSTAME HAAVA- JA LEPAPAKKU
PÕLTSAMAAL, TARTUS JA PÄRNUS.

PAKUME PARIMAT HINDA LEPA JA HAAVA
ENAMUSEGA RAIETELE JA KINNISTUTELE
info@sawmill.ee · Tel 513 1268
www.sawmill.ee

UUS PEUGEOT 308
UUTMOODI SÕIDUELAMUS

TULE PROOVISÕIDULE JUBA TÄNA!

Hind alates **12 990 €**

Keskmine kütusekulu al. **3,7 l / 100 km**

 PEUGEOT
MOTION & EMOTION

Autovahetusel ostame tagasi teie olemasoleva sõiduki

 Rael Autokeskus

Tallinna tn 97, Viljandi
Tel 433 0987, e-post info@rael.ee
www.rael.ee

FOTOVÕISTLUS

Oh sa kala!

Pidades silmas täna Viljandi järvel peetavat «Kalafesti», kutsus Sakala oma lugejaid üles osalema kalapiltide võistlusel «Oh sa kala!». Kolme päeva saadeti toimetusele rohkem kui poolsada vahvat pilti, mille kõigi peategelane oli ühel või teisel moel kala.

Võistluse parimad selgusid toimetuse töötajate seas korraldatud hääletusel. Kolm populaarsemat fotot trükkime siinkohal ära. Esikoha võitis Marko Puki foto kasskalaga, teise kohta pälvis Pille Adoki jäädvustatud tüdruk purikaga ning kolmas oli Sander Kajaku pilt kassipoegadest, kes teevad tutvust ahvenaga.

Sakala annab kõigile neile auhinna kaks 10-eurost pääset tänasele kalapeole.

Marko Pukk poseerib võitnud pildil koos Norras püütud kasskalaga. Ta saatis toimetusele teisegi foto, millel on tema haardes 11-kilone purikas.

«Tuleb välja, et suure kala püüdmiseks pole tarvis kaugele sõita: purika sain mõni päev pärast Norrast naasmist Emajões», rääkis ta. «Pildil olev kasskala kaalus ligemale kümme kilo.»

Kõiki võistlusel osalenud pilte saab näha Sakala digilehes.

Suur tänu kõigile osalejatele ning lustlikku kalapidu! (Sakala)

I KOHT

II KOHT

III KOHT

See ruutkood avab telefonis Sakala digilehe galerii.

Maakonna poisid proovisid kokkulaulmist

Eile hommikul kogunesid suvisele laulupeole kandideerivad poistekoorid Paalalinna kooli aulasse, et üheskoos repertuaari lihvida.

Laulu- ja tantsupeo maakondlik kuraator Anneli Kundla rääkis, et poisid tegid eelproovi läbi esimesena. Järgmisel nädalal on mudilaskooride kord ning neile järgnevad riiburada ülejäänud liigid.

«Esimestes eelproovides ei astunud poistekoorid ükshaaval hindajate ette, vaid võtsid repertuaari üheskoos läbi,» selgitas Kundla.

Poistele andsid näpunäiteid liigijuht Indrek Vijard ja dirigent Kuldar Schüts. (Sakala)

Poisse juhendas dirigent Kuldar Schüts.

MARKO SAARM

TEEMAD

Toimetaja TIINA SARV, 433 0047, tiina.sarv@ajaleht.ee

Eva-Leena Mikson on valmistanud juba kümmekond kipsist pealuud ja plaanib neid veelgi teha.

KUNSTNIK

Armastab metalli ja tuld

TIINA SARV
tiina.sarv@ajaleht.ee

Mäelt-Õnniste talu uksele ter-
vitab meid efektse välimuse-
ga nooruke peretütar, läinud ke-
vadel Tartu kõrgema kunstikooli
disaineri-skulptorina lõpetanud
Eva-Leena Mikson.

Tuppa astudes köidavad pilku kümned
kunstiteosed: seintel ripuvad maalid ja
sõejoonistused, põrandal on oma koha
leidnud suured savist ja metallist taie-
sed. Kõik need on Eva-Leena Miksoni
loodud.

Kuigi maja on avar, ei mahu kõik tööd
sinna ära. Mõned seisavad põõningul.
Üks vanarauast kokkukeevitatud robot
ehib aga praegu Põltsamaa linnavalitsuse
fuajeed.

«Linnapeale hakkas see metallskulp-
tuur kohalikus galeriis pART toimunud
Tartu kõrgema kunstikooli näituse ajal
nii meeldima, et ta kauples selle kõigile
näitamiseks oma tööpaika,» ütleb autor.

Tuleskulptuuride kuninga tunnustus

Eva-Leena Miksoni pisut gootilik väli-
mus ei ole vaid efektitaotlus. Ta tunneb
sügavat huvi teistspoole ja kõige ir-
reaalse vastu. Talugi on müstilisevõitu
koha peal: maja taga mäenõlvaku all on
olnud muistne hiis ohvriallikaga ja mäe-
veerul on ohvrikivi. Need on energeeti-
lised paigad, kust noor naine käib oma
sõnul ideid kogumas.

Samas on ta kahe jalaga maa peal
ning nendib, et tema lemmikmaterjal on
metall. Keevitamine ei valmista talle
mingeid raskusi ja sepatööskusi tõen-
dab põllumajandusmuuseumist väljaan-
tud tunnustus.

Ent kuigi Eva-Leena Mikson on tei-
nud palju maale, modernseid skulptu-
ure ja installatsioone, teatakse teda kõige
rohkem tuleskulptorina. Jaanuari keskel
osaletas ta Riia Euroopa kultuuripealin-
naks saamise avaüritusena Daugava kal-
lastel peetud teisel tuleskulptuuride
maailmameistrivõistlusel. Seal koos
Reino Altroviga loodud ligi kuue meetri
kõrgune kineetiline (põlemise ajal teki-
tas tuli liikumise) skulptuur «Savoy kap-
»

sas» ei tulnud küll kolme esimese hulka,
aga tegijatel on vaat et paremgi meel
võistluste kuraatori, maailma esimese tu-
leskulptorite liidu looja ja tuleskulptuuri
kui meediumi algataja, Rootsi kunst-
niku Gunnar Carl Nilssoni tunnustussõ-
nade üle.

Iga sild viib järgmiseni

Praegu kodutalus elav noor kunstnik ütleb,
et kindlaid plaane tal pole, sest plaan-
imajandus tema puhul ei toimi. Ees-
märgid on tal aga küll.

«Need on sillad, mida ma mõtetes
ehitan. Iga sild viib järgmiseni, ületades
ülesandeks seatud eesmärgimere.

Daugava – kolm aastat unistamist ja
planeerimist – on tehtud. Asjad, plaanid,
inimesed... kogu elu on laabunud loogi-
liselt loomingulises rütmis, seotud tihe-
dalt juhuste ja kokkussattumustega. Iga
sild on mind viinud järgmiseni, ilma et
oleksin midagi paaniliselt ja meeleheit-
likult ette mõelnud.

Aga kindel kavatsus on jätkata õpin-
guid kunstiakadeemia magistriõppes,
oma ateljeeks renoveerida-ehitada
talustalust vana laut ning tegelda
edasi oma kutsumuse – tu-
liste ja mitte nii tuliste
skulptuuridega.»

Et tuleskulptuurid
on saanud üheks Eva-
Leena Miksoni loo-
mingu tähtsamaks väl-
jundiks, tahab ta tule-
vikus oma rida edasi
ajada, arendades selle
meediumi kasutamise-
viisi. Pole kahtlust, et ta on
üks Eesti suuremaid tuleskulp-
tuuride asjatundjaid. Tema baka-
laureusetööna koostatud tuleskulptuuri-
de ajalooline ülevaade on esimene oma-
taoline Eestis. Lisaks konkretiseeris ja
sõnastas ta tuleskulptuuriga seonduvad
mõisted.

Eva-Leena Mikson ei nõustu väitega,
et tuleskulptuur on kaduv või häviv
kunst.

«On materjale, mida saab kasutada
ja mis põledes ei hävi, näiteks metall. Põ-
ledes toimub lihtsalt metamorfoos. Minu
meelest iseloomustab see sõna, mis tä-
hendab lahtiseletatult ju kuju muutust,
moondumist või ka moonet, suurepära-
selt tuleskulptuuri olemust. See ei ole
täielik häving, vaid esialgse moondumi-
ne millekski uueks,» selgitab ta.

Kunstnik toob võrdluse üllatusmuna-
dega, millel on šokolaadist ümbris. «Me
ei näe, mis manguasi seal sees on. Ja mõ-
nikord on selle asemel hoopis pusle. Tu-
leskulptuurigagi võib nii juhtuda: mäng
ei õnnestu, manguasi ei koorugi ja trans-
formatsioon päädib puslega.»

Kas kõik või mitte midagi

Küsimuse peale, kas varsti võivad üha
populaarsemaks muutuvad tuleskulp-
tuurid asendada ka jaanituled, vastab
Eva-Leena Mikson, et tuleskulptuur võib
vabalt olla jaanituli, aga iga jaanituli ei
ole kaugeltki tuleskulptuur.

Samas lähevad tuleskulptuurid üha
rohkem moodi: neid kasutatakse tavapä-
rase ilutulestiku asemel pulmades, fes-
tivalidel, kontsertidel... Eva-Leena Mik-
soni ehitatud tuleskulptuurid on põle-
nud näiteks Tõnis Mäe kontserdil Võrus,

«Eesti film 100» lõppüritusel Tartus ning
talvise pööripäeva ja hingedepäeva pi-
dustustel. Kavandamisel on üks tellimus-
töö juubelisünnipäeva tarvis.

Tundub imelik, et siinsamas Viljandi
külje all Tääksis elaval kunstnikul pole
olnud ühtegi näitust Viljandis. Selle koh-
ta ütleb ta ise: «Ma ei taha teha ühtegi as-
ja poolikult, lihtsalt kaelast ära. Minu põ-
himõte on «Kas kõik või mitte midagi!». Mul
on silme ees kindel pilt: sümbioos
maalidest ja skulptuuridest, mis täida-
vad ruumi ebatraditsiooniliselt. Miks
mitte kasutada näitusel ka lage? Ning
see kõik võiks olla võrdsustatud mõne tu-
leelemendiga. Ma ei ole veel sellist ruu-
mi leidnud, mis haakuks minu visiooni-
ga. Just ruum loob aga maailma, kus taie-
sed hakkavad oma elu elama.»

Mõtlen, et Kondase keskusesse sobik-
sid tema tööd küll, kui ta just suuri me-
tallkonstruktsioone lakke riputada ei ta-
ha. Ja muuseumi õues on varemgi nii
tuld tehtud kui püssi lastud.

Esimesed Eva-Leena Miksoni valmis-
tatud kolbad olid osa suuremast
tööst, kus need olid aheldatud raiu-
tud dolomiitkivi külge. See taies ei
olnud autori sõnul üdini sünge. Pi-
gem kandis sõnumit, et inimesed
end ahelatesse ei kammitseks, vaid
elaksid vabalt.

«Savoy kapsas» leegitseb Daugava kaldal.

VILJANDI MUUSEUM

Mida peidab hoiukamber paksude müüride vahel?

MADIS JÄRVEKÜLG
madis.jarvekylg@ajaleht.ee

Maakonnamuuseumide võrdluses on Viljandi muuseumi kogu üks väarikamaid: selles on üle 140 000 eseme.

«Natuke rohkem on neid ainult Saaremaa muuseumil,» lausus Viljandi muuseumi direktor Jaak Pihlak.

Varahoidlate kogupinda on Viljandi muuseumis 390 ruutmeetrit.

Suure osa sealsetest museaalidest moodustavad arheoloogilised leiud. «Potikillud, potikillud...» nentis Jaak Pihlak. «Need küll tavakodanikule suurt midagi ei ütle, aga ajaloolasele pakuvad väga palju infot.»

Direktori sõnul tulebki muuseumis vahet teha materiaalsel ja ajaloolisel väärtusel. Siin leheküljel väljatoodud esemete puhul lähtusime aga hoopis eriskummalisusest, üllatusest, kurioossusest ja huvitavusest.

Kirjeldamine ja teaduslik uurimine on üks osa muuseumitöötajate argipäevast. Mitme sel leheküljel esitletud muuseumi puhul ei ole aga uurimine veel seljatanud ning seepärast ei saa kõike võtta ajaloolise tõena.

VUNTSITASS

Pildil oleva tassi vuntsikaitse jookseb horisontaalselt. Jaak Pihlaku teada leiab internetist aga ka niisuguseid, mille kaitse on nurga all.

«Annetaja sellest palju rääkida ei osanud. Nii et selle päritolu pole teada,» ütles Marika Oder. Tema sõnul on aga sääraseid tasse toodetud päris palju.

«Vanasti olid meestel vuntsid soengus ja seda oli vaja kuidagi kaitsta,» tähendas Viljandi muuseumi raamatukogu kuraator Ebe-Triin Arros. «Poirot' filmidest peaks olema mingisugune ettekujutus, kuidas mehed oma vuntside eest hoolt kandsid.»

Vuntsitass pärineb XIX sajandi lõpust või XX sajandi algusest.

«Kui näiteks kohvi peal oli vahtu, siis see ikka kaitses,» arvas Jaak Pihlak. «Kui muidugi hooga kallata, tuleb küll üle, aga džentelmen võttis seda asja rahulikult,» lisas ta.

LANGEVARJUST KLEIT

Kleidi õmblusi lähemalt uurides on näha, kui osavalt on ära kasutatud iga riidetükk.

Teise maailmasõja ajal, kui riie oli suures hinnas, kasutati rõivaste õmblemiseks ka maast leitud langevarje. «Nende õmblused harutati lahti ning saadud riidetükkidest õmmeldi nii lihtsaid pluuse kui leeri- ja pruutkleite,» rääkis Marika Oder.

Pildil oleva pruutkleidi valmistaja ja kandja oli Salme Männiku. «Aluskleidiga pruutkleidi õmbles Salme mitme abilise,» märkis Oder.

Oma tulevase abikaasaga tutvus Salme Männiku Viljandis. Kleidi annetas 2012. aastal muuseumile tema tütar.

VILJANDI MUUSEUM

ŽILETI ALTERNATIIV

See habemeajamisaparaat jõudis Viljandi muuseumisse tänu näituse «Mees nagu muiste» tarvis korraldatud kogumiskäsitööle.

«See on omaaegne tavalise žileti konkurent,» nentis muuseumi teadusdirektor Ain-Andris Vislapuu.

1880. aastal leiutatud habemeajamisaparaat, mis koosnes kuni neljasentimeetrisest habemenõelast ja kokkupandavast statiivist, oli omal ajal žiletile kõva vastane. «Nad olid tükk aega paralleelselt kasutusel ja see aparaat kaotas tõenäoliselt sellepärast, et žiletiterad olid odavamad,» kõneles Vislapuu.

Tema sõnul võitis Gillette Esimese maailmasõja ajal USA-s riigihanke ja nii pandi Euroopasse tulnud sõduritele just žilett, mitte pildil olev raseerija kaasa.

Põhimõttelist erinevust žiletiga sel eksponaadil ei olegi. «Ta näeb ägedam välja ja tõenäoliselt oli see ikkagi häärrasmeeste oma,» lausus Vislapuu.

SPORTPUUDER

Nivea ihupuuder laekus Viljandi muuseumisse 2007. aastal.

«Hea värske lõhn on säilinud,» tõdes muuseumi etnograafikogu kuraator Tiina Jürge. «Tänapäeval kõik need asjad ju rääsuvad.»

1930. aastatel valmistati kuulsas Saksa tootemargi Nivea kreeme ja puudreid ka Tallinnas Vene tänaval Werner Mehksi kosmeetika laboratooriumis.

«Võib-olla kasutati ihupuudrit, et sporti tehes väga ei higistaks,» pakkus Jaak Pihlak. «Häärrasmehele ei olnud sobilik, et nägu läigib ja higist leemendab, daamidel täpselt samuti,» lisas Tiina Jürge.

Hästi säilinud ihupuudri annetas muuseumile arheoloog, kelle vanaema töötas Nivea tehases.

PESUKOMPRESSOR

Pesukompressor oli Riga pesumasina eelkäija.

«Paljudes majapidamistes on juba tarvisel pesukompressor, mis kergendab pesu pesemist. See surub vee läbi riide ja imeb selle jälle tagasi. Edasi-tagasi vee liikumisel uhutakse mustus riidest välja. Pesemine seisneb kompressoriga tampimises. Kompressor vajutatakse järsku pesu peale, kuni anuma põhjani, tõstetakse siis veest välja, et õhk vahele pääseks, ja vajutatakse uuesti.»

Nii selgitas perenaistele uudse seadeldise tööpõhimõtet 1932. aasta ajakiri Eesti Naine.

Pildil olev pesukompressor on Saksa päritolu ja Jaak Pihlaku arvates võib see pärineda 1920. aastatest.

«Siin on nii toredasti öeldud,» sõnas Marika Oder ja luges ajakirjast ette: «Nii et pesemine on praegusel ajal tõesti naljaasi ja iga perenaine võib uhke olla, kui ta laob kappi oma puhta ja triigitud pesu.»

KEPPISTE

Keppiste annetati muuseumile 2005. aastal.

«Niisugune asi oli mõeldud häärrasmehele, kes läks jalutama. Kui vahepeal jalad ära väsisid, sai ta natuke toetuda – maha ei tahtnud ju istuda,» rääkis Jaak Pihlak ning lisas, et keppistest kasutasid ka jahimehed saaki pasides.

Pildil olev eksponaat kuulus aga hoopis ühele tüürimehele.

KASUTU PUUJALG

Jalalaba juurest on puujalg vedrustatud.

«On teada, et see protees kuulus ühele Viljandimaa mehele, kel tekkis jalagangreen,» märkis Viljandi muuseumi peavarahoidja Marika Oder. Meest opereeriti Viljandi haiglas aastal 1942.

Teadaolevalt ta aga puujalgga kuigi palju ei kasutanud, sest see oli ebamugav. «Proteesi omaniku lapselaps ütles, et ta mäletab, kuidas vanaisa õppis sellega trepist alla käima,» rääkis Oder. Lõpuks eelistanud mees selle nahast ja puudust proteesiga käimisele ikkagi kahe kargu abi kasutada.

Puujalg läks mehele omal ajal kindlasti päris palju maksma, kuid Jaak Pihlaku sõnul oli tegu Mulgi häärrberi omanikuga ja too võis endale sellist tehnoloogiaimet lubada.

Viljandi
kultuuri-
akadeemia
kümnen
lennu
näite-
tudengid
*black
box*'is
proovist
puhkamas

TUDENGID PEAVAD TEATRIFESTIVALI

Praegu käivad Viljandis 12. tudengite teatripäevad, mille korraldajad on kultuuriakadeemia üliõpilased.

Kodumaiste truppide kõrval on siia oodata kaugemaidki külalisi. Lavale astuvad noored Läti kultuurikolledži tudengiteatrist ja Helsingi üliõpilasteatrist. Festivalist võtab osa ka mitu harrastusteatri, näiteks T-Teater Tallinnast ja Improkraatia Tartust.

Et festivalile soovijaid oli palju, noppis korraldustiim välja põnevamad lavastused, mida näidatakse rahvale kultuuriakadeemia *black box*'is ning Sakala ja Kondase keskuses.

Kõiki etendusi vaatavad peale publiku ka kolm tarka, kes pärast noortele näpunäiteid ja õpetussõnu jagavad. Need on teatrikriitik ja lavastaja Jaak Allik, vabakutseline näitleja Rauno Kaibiainen rändteatrist Vaba Vanker

GRIPP HIILIB RINGI

Igal talvel kiusab see tüütu viirus Eestis nii suuri kui väikesi. Praegu pole asi veel väga hull, aga ettevaatlik tasub ikka olla. Perearstide teada jäi Viljandis eelmisel nädalal haigeks üle kaheksa inimese. Neist pooled olid lapsed.

Gripi vastu aitab kõige paremini vaktsineerimine. See tähendab, et tuleb arstil lasta endale väike süst teha. See muudab su ebameeldiva haiguse suhtes immuunseks ehk lihtsamini öeldes – viirus ei jää sulle külge ja sa ei pea õues möllavaid lapsi palavikus värisedes nukralt läbi toakna vaatama.

Vaktsiinisüsti tegemist keegi peale ei sunni. See on igaühe enda otsustada, kas ta riskib haigeks jäämisega või mitte. Praegu on küll soojad ilmad ja võib tunduda, et varsti on nagoonii jälle suvi käes. Arstid arvavad aga, et gripp hakkab eriti suure hooga inimesi voodisse mürdma alles kevadel.

Pane siis õue minnes ennast ilusasti soojalt riidesse ja kui sa veel vaktsineeritud ei ole, aruta seda asja oma ema või isaga.

Gripi hoiab eemal väike nõelatorge. Ega nohuse ninaga ja palavikus teki all kõssitada ja rohtusid süüa mõnusam ole.

MIS ON BLACK BOX?

See on väiksemat sorti teatrisaal, mis näeb välja nagu must kast. Seal pole eraldi lava ega saali ja kõike saab soovi korral ümber tõsta. Nii võivad pealtvaatajate toolid olla ükskõik millise seina ääres või hoopis etendusplatsi ümber.

ning kultuuriakadeemia teatrikunsti programmijuht Garmen Tabor.

Kõik etendused on tasuta, aga annetuskasti saab oma äranägemise järgi toreda ettevõtmise toetuseks raha jätta.

Täna õhtul tuleb pärast etendusi Sakala keskuses lõbus teatripidu, kus esineb ansambel Eneseimetlejate Klubi. Oodata on ka üllatuskülast.

Lõbusa pilliloo saatel maitseb söök paremini.

PALUN ÜKS PÄEVAPRAAD KOOS VIIULDAJAGA!

Mõtles, kui vahva oleks tellida endale toidu kõrvale pillimees mõnusat muusikat mängima! Viljandi pärimusmuusika aida kohvikus on see peaaegu võimalik.

Menüüst muusikut otsida pole mõtet, aga igal teispäeval saab seal einetada elava muusika saatel. Lõuna ajal, kella ühest kaheni, mängib mõni tore pärimusmuusik sööjatele oma lemmikpilli.

Sel nädalal oli lõunastajaid lõbustamas Johanna Adeele Jüssi viiuliga. Järgmisel teispäeval mängib kohvikus lõotsa Kristi Kool.

Võta aga emmel-issil näpust kinni ning minge sööma ja muusikat kuulama! Kindlasti on see palju vahvam kui kiiruga püstijalu hamburgerit kugistada. Pealegi avaneb aida kohvikust imeilus vaade Viljandi lossimägedele.

SÖÖME SÕNU

ÜLLAR PRIKS

Rattaga sõitev karu ja duubelklosetid

Ongi need kauaoodatud olümpiamängud käes. Nii ja-bur pole aga olukord vist kunagi varem olnud. Huvi-tav, kas kõik rahvusvahelised suursündmused liiguvad vääramatult samas suunas?

Nagu Eurovisiooni lauluvõistlustel jahutakse kõigest peale muusika, nii sisaldavad praegu ka spordiüritused enamasti lugusid veidraste duubeltualettide, poolleli olevatest ehitistest, muru roheliseks värvimisest ja Vladimir Putini *topless*-postritest. Mängude avatseremoonial koostööst keeldunud olümpiarõngas tundub olevat nii võimas pomm-uudis, et selle varjus oleks võinud vist muretult järgmise il-masõja käima lükata.

Tundub, et kogu selle tobedusega on kaasa läinud kõik, kel suu peas ja näpud arvutiklaviatuuri ligi. Kas negatiivsus ja ärapanemine ongi siis tänapäeval ainus käimatõmbav jõud?

Olgu, ma saan aru, et kui meie kulturistid kõik väljaspool esiviitkümmet võimlevad, ei oskagi nendega nagu milleski rääkida. Spordiüritusel võiks ju aga vähemalt üritada spordist rääkida. Praegu on üldpilt selline, et rahva raha kulutavad tühikargajad istuvad ühes veidras poolleli olevas Vene linnas ja krõmpsutavad dopingukommikesi.

Tahes-tahmata tekib soov võrrelda kogu seda karnevali päris tsirkusega, mis on mulle alati täiesti vastuvõetamatu olnud. Ühel rattal sõitvad rahusteid täis pumbatud karud ja piitsaplaksude saatel läbi tulerõngaste hüppavad tiigrid, kes prožektorite kustudes puuridesse tagasi topitakse, on sama masendav vaatepilt.

Kulla inimesed! Praegu peaks meie püha kohus olema mitte selle kammaijaaga kaasa minna. Muidu pole ühel hetkel neid olümpiamänge enam kellelegi vaja.

Ma ei oleks uskunud, et kunagi järgneva lause ütlen, aga... Vaadake telekat ja ärge klähvige!

KRÕBEDAD KANAPUGUD

500 grammi kanapugusid
2 loorberilehte
4-5 vürtsitera
10 pipratera
1 supilusikatais mett
1 supilusikatais sinepit
½ teelusikatait tšillipulbrit
soola
1 küüslauguküüs

Dipikastme jaoks
100 grammi hapukoort
100 grammi ketšupit
½ teelusikatait karripulbrit
½ sidruni mahl
1 küüslauguküüs
soola

Tõelisel spordifännil tuleb ikka ette teleka ees näkitsemist. Laisemad piirduvad kartulikrõpsude või pähklitega, aga miks mitte pisut rohkem vaeva näha.

Kõigepealt pange kanapugud koos loorberi ning pipra- ja vürtsiteradega tasasele tulele podisema. Soola olgu keeduvees üsna ohtralt, sest seda peab pugudesse päris palju jõudma.

Vahepealset vaba aega võite sisustada näiteks suusahüpeid jälgides. Kui pugud on pehmed, nõrutage neid sõelal. Seejärel ajage pann kuumaks ja valage sinna hoolega, nii sentimeetri jagu õli. Pugud lähevad õli sisse friteeruma. Vaadake, et nad pannil kenasti ühes kihis oleksid, ja asuge glasuuri ette valmistama. Selleks segage kuskil kausikeses kokku mesi, sinep, pressitud küüslauguküüs ja tšillipulber. Näpuotsaga soola kah.

Kui pugud hakkavad mõnusalt pruunistuma, püüdke suurem osa õli pannilt ära kallata ja lisage glasuurisegu. Kuumatuge pidevalt segades, kuni hakkavad karamellistuma hakkavad, ja tõstke kraam taldrikule.

Kaste valmib hetkega. Pressige küüslauguküüs puruks ja segage kõigi ülejäänud koostisainetega kokku.

SELTS

Kui aastad on võtnud tervise ja unenägu kustutanud mälu

KAIE MÖLTER
kaie.molter@ajaleht.ee

Priske vedru annab käginal järele, kui Mare Lenk kahekorruselise kortermaja trepikoja ukse lahti tõmbab. Omas tempos astub ta esimese korruse korteri ukse taha ja vajutab kellaanupule. Tirina vaibudes on läbi ukse kuulda vaikset kobinat ja nõudlikku küsimust: «Kes seal on?»

Mare Lenk astub kuu lõpul 85-aastaseks saava Linda Kivirätki juurde sisse kolm-neli korda nädalas. Ta ei ole tolle vanaprouale aga pelgalt majanaaber, vaid ka seltsidaam.

Linda Kivirätk ütleb, et ega tal teisi külalisi käigi. «Mare ja tütar – rohkem pole mul kedagi. Tütar on Tallinnas, käib seal töö. Kes seda vanainimest ikka nii väga näha tahab.»

Kogu elu karjaleaudas ja teedevalitsuses tööd vihtunud naise kätes on endiselt sitkust: mullu jaksas ta veel maadki kaevata. Nüüd aga teatab ta, et sel kevadel ta endale enam peenraid ei tee. «Pole mõtet – kõik võetakse ära,» vihjab ta oma peas tekkinud veendumusele, nagu oleks Sürgavere kogukonnal inetu komme tema kasvatatud köögiviljad pihta panna.

Kaheksa aastat ühes majas elanud naised on ajapikku sõbrunenud ja Linda Kivirätk rõõmustab, kui tema seltsidaam Mare Lenk uksest sisse astub.

ELMO RIIG

Tuleb olla mälu ja mõistuse eest

Linda Kivirätk räägib, et tema tervis on hea ja haige pole ta üldse olnud. See, et ta läinud aasta lõpul mitu nädalat haiglaravi vajas, on mälust kustunud.

Vanaproua nendib, et päevad kaovad kuidagi ära ja õhtuti on hea televiisorit vaadata. «Vaatan seda, mis parasjagu tuleb. Lugada ma enam palju ei jaks – silmad kipuvad valutama.»

Pooleli oleva raamatu pealkiri ei tule memmele korraga meelde, küll aga meenub, et selles on juttu kaptenist. Mare Lenk teab kohe, millest jutt. «See on «Kaluri poeg» – mina tõin selle raamatukogust,» värskendab ta naabri mälu.

Linda Kivirätk ütleb, et Mare on talle mälu ja mõistuse eest: aitab meelde tuletada seda, kui on vaja elektrinäitu teatada, ja teisisi tähtsaid asju. «Nägin ühel öösel und, et panin käe pea peale. Siis mu mälu ära kaduski,» kihistab ta kavalal ilmel.

Mare Lenk asus Linda Kivirätkiga ühte majja elama kaheksa aastat tagasi, kui ta enda tervis halvenes sedavõrd, et tuli maamaja maha müüa ja asulakorterisse kolida. Kinnise ja pisut raske iseloomuga naabri juures oli ta aga käinud juba enne seltsi-

daamide ühingu liitumist. Niisuguse sammu astus ta oma sõnul just selleks, et õppida paremini inimese psüühikat mõistma. Kuidas läheneda vanurile, kes on esialgu abi suhtes tõrges? Kuidas aidata hingelist lohutust otsivat sõbrannat?

ÜHING
Seltsidaamide tegevust koordineerib Viljandi- maal mittetulundusühing Teeme. Teavet ühingu kohta leiab veebi- aadressilt www.mtuteeme.com.

«Üksinda elamine ei pea tähendama, et ollakse ka kõigi oma haiguste ja muredega üksi,» toob Mare Lenk välja veel ühe põhjuse, miks ta ühinguks astus. «Kokkusaamist jagame üksteisega kogemusi ja mõtteid. Tunneme, et pole üksi, ja saame jõudu ka teisi toetada.»

Mare Lenk leiab, et ta ongi aitaja tüüpi inimene. «Olen ise elus palju abi saanud, võib-olla sellepärast tahan

nüüd teisi aidata,» pakub ta ning räägib nooruses põetud lastehalvatusest ja sellele järgnenud haigusterodust.

Peab jälgima kuud ja ilma

Inimesed muutuvad. Vananedes võib ühtäkki selguda, et sõpru justkui polegi: kes olid, on surnud või nii imelikult muutunud, et nendega ei oska enam suhelda.

Mare Lenk kiidab seltsidaamide õppepäevi: «Oskan nüüd paremini juttu soovitud suunas juhtida, kuni tegudeni välja. Kuu faaside ja ilma vaheldumine toovad kaasa enesetunde ja meeleolu muutuse, siis pean olema osav psühholoog. Õue olen Lindat sel aastal saanud vaid mõned korrad, aga usun, et tulen varsti ka sellega paremini toime. Sobime ju hästi koos jalutama: toetume mõlemad käimisraamile.»

Vanaproua ja tema seltsidaami vanusevahe on 20 aastat.

«Esialgu oli Linda kahtlustav ja umbusklik, nüüd aga kallistab mind ühtelugu ja ütleb, et olen talle tore laps,» kõneleb Mare Lenk rõõmsalt. «Linda lihane tüdriku on tänulik ja rahul, et emal on viimaks usaldusväärne inimene, kes aitab ja kellega saab suhelda, selle asemel et mitu korda päevas talle tööle helistada.»

Katkised sussid on eluohtlikud

KAIE MÖLTER
kaie.molter@ajaleht.ee

Mullu oktoobris kutsus mittetulundusühingu Teeme eestvedaja Epp Johani üles inimesi, kel on aega ja tahtmist suhelda omaeliste üksijäänutega. Kohe kogunes kümme tarmukat eakat ja praeguseks on neid juba viisteist.

Epp Johani ütleb, et Viljandimaal kasvas seltsidaamide liikumine välja isikliku abistaja teenusest, mida Teeme osutab.

«Eakatel inimestel pole tuge tarvis üksnes igapäevatoimetustes. Nad vajavad ka lihtsalt seltsi, inimest, kes neid kuulaks. Poes käimine on oluline, ent sama tähtsad võivad olla energia ja ind, mida saadakse teise inimesega vestlemisest,» kõneleb ta.

Kord kuus kogunevad seltsidaamid Viljandi puuetega

hastub riikliku loomuga kliendiks ja teine üritab temaga hakkama saada. Kuidas veenda inimest õue tulema? Kuidas katkestada aina ringlevat negatiivset kinnismõtet ja suunata tähelepanu mujale? Need on vaid mõned näited teema-deringist.

Epp Johani ütleb, et koos on tulnud huvitavate ideede ja lahenduste peale ning seltsidaamid märkavad juba tulemusi: pahurat torisemist ja söimu on vähem, negatiivne hoiak hakkab taanduma.

Eestvedaja räägib, et tulemas on õppepäev, kus maavalitsuse tervisetöötajad tutvustavad seltsidaamidele koduohutuse mõõdikut ehk koduste ohuallikate nimekirja. Pisiasjad, millega inimene on harjunud ja millele ta ise tähelepanu ei pööra, võivad olla eaka tervisele ja elule ohtlikud. Näiteks katkised sussid, rullis vaibad või lagunenu ahjuuks. Uksest sisse astunud

Maime Toomjärv

võõras märkab kohe, et nii need asjad olla ei tohi.

Seltsidaamide tegevusega on liitunud vanemapoolsed proudad, kes tunnevad vajadust teisi aidata. Maime Toomjärv ütleb, et kuna temale on käimine raske, pakub ta võimalust Skype'i vahendusel

suhelda. Aastakümneid esoteeriliste teemade vastu huvi tundnud daam on reiki meister ja oskab soovitada mitmesuguseid eneseabivõtteid.

«Koduseid töid me ei tee. Me aitame aega sisustada: vestleme huvitavatel teemadel, loeme raamatuid või uudiseid ette...» selgitab Toomjärv ning rõhutab: «Oleks väga hea, kui üksi jäänud inimeste lapsed ja lähisugulased teaksid soovitada seltsidaami. Üksinduse ja muredesse kinni jäänud inimene võib üsna kiiresti kaotada huvi maailmas toimuva vastu ja ka lähedastel on kergem, kui eakas pereliige saab oma muredest rääkida usaldusväärsele seltsidaamile. Mul on endal see kogemus ajast, mil mu ema oli voodihaige ja teda ei saanud üksi jätta. Tundsin siis sellisest inimesest väga puudust.»

Epp Johani

TAASKOHTUMINE

Kuidas üle poole sajandi ringi rännanud laps viimaks koju tagasi jõudis

MARGUS HAAV
margus.haav@ajaleht.ee

Kärstnasse endale suveko-du ostnud Külli Kuldkepp sai sellega kaasa ka mõisnike kalmistu, kuulsa Anrepi lõvi, pargi kõrval üsna lootusetu staadiumini lagunenud kabeli ja hulga rahvajutte.

Vanade fotode põhjal oli teada, et pargi sissepääsu juures oli kunagi postamendil marmorfiguur «Magav laps». Seda last nähti seal aga viimati enam kui poole sajandi eest ja võimalus teda kunagi tagasi saada oli pehmelt öeldes tagasihoidlik.

Külli Kuldkepp ei kaotanud siiski lootust. Lugu, mis hargnema hakkas, oli väga kummaline ja viis ta ootamatult tagasi nendesse kal- litesse paikadesse, millega ta oma elu jooksul seotud on olnud.

«See on üks imear- mas ja uskumatu lu- gu,» alustab Külli Kuldkepp. «Vahetult enne viimaseid jõule sain vihje ühelt Kärst- na küla naiselt. Tema oli seda kuulnud sa- mas külas elavalt proualt, kes töötas ku- nagi Kärstna koolis. Too teadis, et marmor- laps viidi ära viieküm- nendate aastate lõpul. Hiljem oli ta kuju oma silmaga näinud Reegoldi kooli iluaia- s, ent mingil põh- jusel jäi Kärstna kooli perel see siis tagasi toomata.

Hakkasin uurima kooli tolle- aegse direktori kohta. Algul otsi- sin internetist ja hiljem pärisin oma isalt, kas ta mäletab direkto- rit Paala kolhoosi päevilt. Isa mä- letas küll. Too direktor oli olnud tore ja heasoovlik mees. See andis mulle julgust võtta kost kaasa ja minna talle ette teatamata külla.

Sõitsingi Suure-Jaani. Kui en- nast sellele auväärses eas vanahär- rale tutvustasin ja ütlesin, et mind tõi tema juurde Ka- belimäe kuju, nägin tema silmis meel- divat imestust. Mulle pakuti kooki ja kohvi ning räägiti oma lugu tol- lest marmor- lapsest.

Nimelt avastatud viiekümnen- date aastate lõpul ühe ekskursioo- ni ajal, et see lapse kuju oli Kabe- limäel hauasamba küljest lahti võetud. Giid ise julgustanud seda kaasa võtma. Hetkeks oli küll ka- heldud, kuid siis oli see tööpoolest ühes võetud. Nii oligi selle uueks asukohaks saanud Reegoldi kooli iluaed. Küll ainult mõneks ajaks. Peagi oli avastatud, et keegi oli ku- ju ka sealt kaasa võtnud.

Aastaid hiljem oli sama mees sattunud ekskursioonile Järva- maale ning märganud seda kuju ühes Villevere küla talu pargis. Peremees oli tahtnud seda kohe kaasa anda, kuid mees ei olnud ti- hanud seda enam teha. Ta oli ha- kanud hoopis kirjutama Kärstna koolile. Mingil põhjusel jäi kiri pa- raku posti panemata.

Sain kunagiselt Kärstna kooli direktorilt palju uut ja põnevat infot. Ta oli oma lugu jutustades siiras ja avatud ning soovis mulle kuju jälgede ajamisel edu.

Külli Kuldkepp

Siis otsisin interne- tist üles selle Villevere küla talu kontaktid ja kirjutasin e-kirja. Vas- tust aga ei tulnud. See- järel saatsin teele tähi- tud kirja, veendumaks, kas seal talvisel ajal üldse keegi elab. Sain vastuse ühelt kenalt inimeselt ning see oli- gi just see, mida oota- sin. Selgus, et marmor- laps oli tõesti kõnealu- ses talus. See oli rõõ- musõnum ja leppisin kokku kohtumise, et kujule järele minna.

Võtsin õe kaasa ja sõitsin ko- hale. Praegune pererahvas ei osa- nud öelda, kes ja kuidas selle ku- ju sinna kunagi toimetas. Nad olid seda aga kenasti säilitanud ja puhastanud.

Otsustasin, et lähen marmor- last näitama ka vanahärrale, kes oli mulle väärtuslikku infot jaga- nud. Mul oli suur rõõm talle öelda, et autos on üllatus. Tema ilmes peegel- dus ra-

Kas teed juhatas juhhus või vaist?

Kui Külli Kuldkepp 2006. aastal maakodu otsinguil Kärstnasse saabus, olid sealsetest kabelist al- les üksnes maakiviseinad ja need- ki osalt varisenud. Ümberringi lokkas võsa. Mõni kavalam puu oli juhust kasutanud ja kasvama ha- kanud kunagise hoone seinte va- hel.

Tänaseks on pilt tundmatuseni muutunud. Kabeli seinad on korralikult

hulolu. See aastatepikkune lugu, mis oli tekitanud talle ka piinlik- kust, oli saanud ilusa lahenduse: kuju on leitud ja terve ning teel Kabelimäele.

Olen talle väga tänulik, sest usun, et just tänu temale on kuju kenasti säilinud. Läksin marmor- last näitama ka kenale Kärstna prouale, kes oli andnud mulle konkreetse vihje. Tema mäletas kuju oma lapsepõlvest ja sellega taaskohtumine oli talle tõeline sensatsioon. Nüüdseks olen saa- nud marmorlast näidata ka selle- le auväärses eas prouale, kes oma loo mulle rääkis ning tänu kelle- le sai asi lõpuks kiire ja kena la- henduse.

See lugu on mulle väga eriline veel selle poolest, et marmorlapse otsingud viisid mind lapsepõlvera- dadele. Olen sündinud ja kasva- nud Reegoldi külas ning käinud eelkoolis ja kolm esimest klassi sealses Paala algkoolis. Kuni ühek- sanda klassini õppisin Suure-Jaa- ni keskkoolis. Minu suurepäraseid vanavanemad elasid Villevere kü- las ning seal veetsime imelisi koolivaheaegu ja nädala- lõppe. Samuti olin ma lapsena mitu korda käinud sellesa- ma talu pa- rgis. Lausa

taastatud, aknad klaasitud ja tõ- hus uks ette pandud.

«Ma leidsin selle talukoha ju- huslikult internetist,» rääkis Kuld- kepp. Ja kui ma siin esimest korda ühel veebruarikuu päeval seisin, oli täpselt selline tunne, nagu oleksin vanaema juurde tulnud. Mu vanaemal oli ka suur talukoht. Isegi päike tõusis siin samast nur- gast. Armusin sellesse paika ko- he» (Sakala)

uskumatuna näib, et ka tol ajal oli marmorlaps täpselt samas paigas.

Nüüd oleme temaga taas kok- ku saanud Kabelimäel, kuhu esi- mest korda jõudes valdas mind niisugune positiivne emotsioon, nagu oleksin tulnud vanaema ja vanaisa juurde.

Olen kohtunud paljude imelis- te inimestega, kes on olnud siirad ja heasoovlikud. Selle loo väärtus on seda suurem, et lapsekuju ko-hta infot andnud proua ja härra on üle 90 aasta vanad ning seda lugu endas kandnud üle 50 aasta.

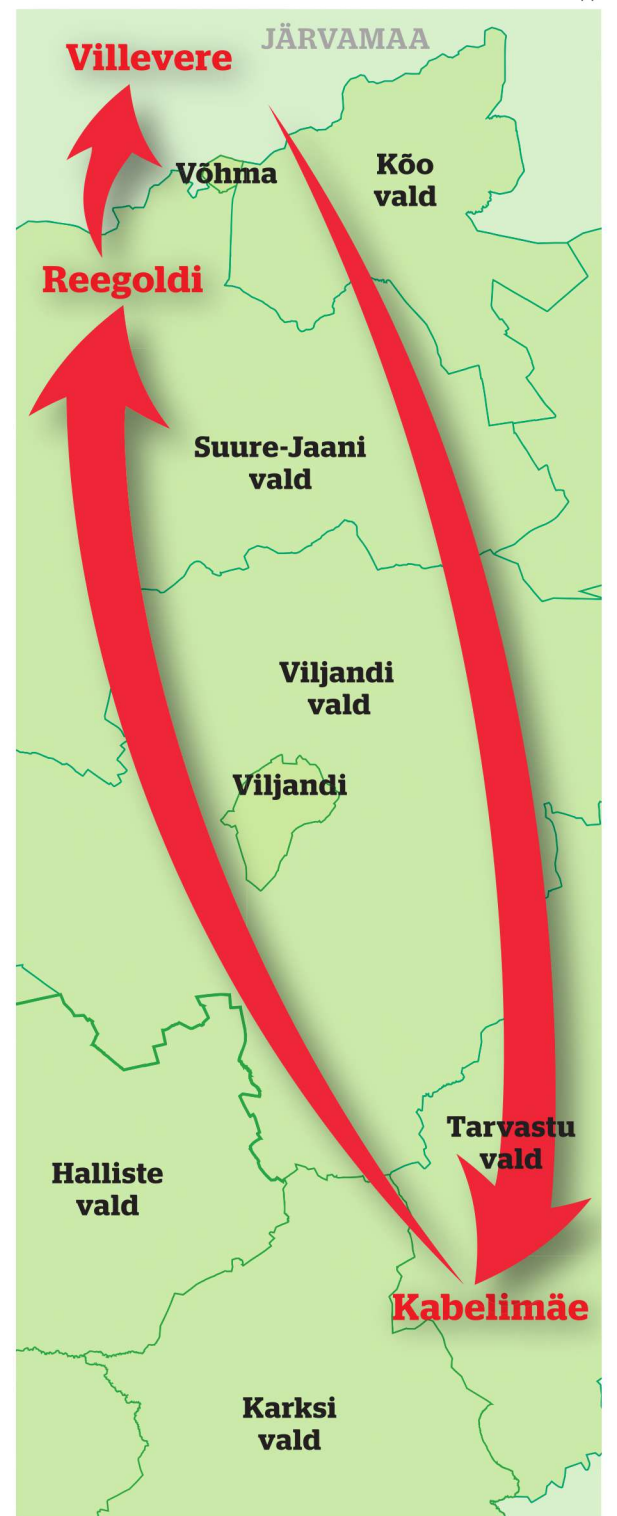
Säärest kiiret lahendust oli raske uskuda, kuid sisimas ei tek- kinud mul kordagi tunnet, et seda marmorlast pole võimalik leida. Selle loo puhul sain taas kinni- tust, et tegelen õige asjaga. Õiget asja tehes tekib ju tunne, justkui juhtuks kõik iseenesest.

Minu elukaaslane ristis mind naljatamisi Sherlock Holmesiks, kes on lahendanud üle poole sajandi vanuse loo.»

TEEKOND

Marmorlaps alustas oma eksirännakuid Kabelimäelt viiekümnen- date aastate lõpul.

Allikas: Külli Kuldkepp

Marmorist elusuuruse ja elutruu magava lapse väl- ja tahunud kunstniku nimi ja valmistamisaasta on teadmata ning ilmselt jäävadki teadmata. Anrepi lõvist paremale jääval hauasambal olevat aga veel üks marmorist lapsekuju olnud. Kes mäletab seda valgest, kes roosast marmorist looduna. Külli Kuldkepp loodab, et ka see kuju jõuab pärast eksiränna- kuid oma koju tagasi.

ERAKOGU

Esmaspäev 17. veebruar

06.55 Terevisioon
08.55 Holby City haigla
09.55 Terevisioon*
11.25 Sotši OM 2014: Lumelauasõit
12.30 Maahommik*
13.15 Reisile minuga*
13.40 Rakett 69*
14.10 Vaalasaarte Mari*
15.05 Waterloo Roadi kool*
15.55 Holby City haigla*
16.55 Sotši OM 2014:
 Laskesuusatamine
18.00 Önne 13 (Eesti 2009)
18.30 Aktuaalne kaamera
19.00 Ringvaade
20.05 Osoon
20.35 Meie inimesed: Kadri
21.00 Aktuaalne kaamera
21.30 Sport
21.45 Välisilm
22.20 Dok. Kesk-Aafrika Vabariik – kaose anatoomia
23.10 Hakkab jälle pihta*
23.40 Ringvaade*

06.00 Punased roosid*
06.55 Animasarjad
08.00 Reporter*
09.00 Süütu süüdlane*
10.00 Manhattani tühkatriinu*
11.00 Kodus ja võõrsil
11.30 Sajandi armastus*
13.30 Kuldvillak*
14.00 Sõbrad
14.55 Punased roosid
16.00 Küladetektiviid
17.00 Manhattani tühkatriinu
18.00 Süütu süüdlane
19.00 Reporter
20.00 Jane ja Urmet pluss 10
20.30 Guinness World Records – pööraseimad rekordid
21.30 Mentalist
22.30 Kaks ja pool meest
23.00 Nikita
23.55 Meie emad ja isad*
00.50 Vahelevõtja: Väljaasaatmine
01.35 Jesse Stone: Öine teekond*

06.15 Animasarjad
08.00 Marina ja kapten*
09.00 Moemaailma Tuhkatriinu
10.05 Vaprad ja ilusad*
10.55 Öhtusööök viiele
11.30 Castle
12.30 Mf. Kolm meest ja väike preili*
14.30 Vaprad ja ilusad
15.00 Seitsmes taevas
16.00 Marina ja kapten
17.00 Sotši OM: Iluuisutamine: Jäätantsu vabakava
19.00 Seitsmeses uudised
19.30 Sotši OM: Iluuisutamine: Jäätantsu vabakava
21.10 Kartulid ja apelsinid
22.10 Riskikuller
23.10 Mf. Seitse psühhopaati
01.15 Kodumaa
02.05 Kaunitar ja koletis

07.10 Animasarjad
08.30 Tagatargemad
09.00 Ringvaade* **09.35** Pereelu
10.05 Waterloo Roadi kool **10.55** Siin ja praegu **11.56** ERR uudised **16.05** Mäng **17.00** Eesti muusikavideod
17.30 Päikseline itaalia köök **18.00** Okaspead **18.25** Fiksikud **18.30** Lastetuba **18.45** Baleriin Angelina **19.00** Tegus Timmu **19.10** Sotši OM 2014: Suusahüpped **20.00** AK (viipek)
20.05 AK (vk) **20.20** Sotši OM 2014: Suusahüpped **21.15** Uue aja asjad
21.30 Jüri Üdi klubi **22.25** Kinoklassika **23.50** Võistlustantsija

09.00 Seitsmeses uudised **09.30** Kodu keset linna* **10.00** Kutsuge Cobra 11* **11.00** Mf. Jaht kuldraakonile* **13.30** Kodu keset linna **14.00** Kutsuge Cobra 11* **15.00** Kälimehed **16.00** Kutsuge Cobra 11 **17.00** Top Gear* **18.00** Perepea* **18.30** Simpsonid* **19.00** Moodne perekond **19.30** Moodne perekond **20.00** Perepea **20.30** Simpsonid **21.00** Kõige naljakamad kodusideod **21.30** Mf. Lõbusõit **22.30** Puhkus Mehhioks **00.45** Seks ja linn **01.15** Teismeliste seksielu **02.15** Moodne perekond*

08.15 Doktor Oz* **09.15** Emmerdale* **09.45** Külade- tektiivid **10.45** Aafrika sü- dames* **12.00** Mf. Pime nurk* **14.30** Kolm naist paadis* **15.00** Everwood **16.00** Aafrika südamas **17.00** Ellen **18.00** Doktor Oz **19.00** Kodus ja võõrsil **19.30** Emmerdale **20.00** Romet ja Julia **21.00** Mf. Teekond **22.55** Trinny ja Susannah Hollandis **23.50** Reporter **00.45** Ellen* **01.35** Kilodele tuld! **02.30** Täiuslik koduperenaine

06.30 Kaks kanget – haiged mehed* **07.00** Reporter+ **08.00** Usu või ära usu!* **08.30** Komissar Rex* **09.20** Postimehe olümpiastuudio **09.35** Chris Ryani eriuksused* **10.25** Maailma kõige hämmastavamad videod* **11.15** Jututuba **14.00** Benny Hill **14.35** Klikitähed* **15.00** Vinged masinad* **15.30** Komissar Rex **16.20** Maailma kõige hämmastavamad videod **17.10** Vinged masinad **17.40** Benny Hill **18.15** Postimehe olümpiastuudio **18.30** Klikitähed **19.00** Tuvikesed* **20.00** Ärapanija **20.30** Usu või ära usu! **21.00** Kaks ja pool meest* **21.30** Kriminaalne Venemaa **22.30** Ehtsad mehed **23.30** Conan **00.25** Kaks ja pool meest **00.50** Tuvikesed

Teisipäev 18. veebruar

06.55 Terevisioon
08.55 Holby City haigla
09.55 Terevisioon*
11.25 Sotši OM 2014: Kahevõistlus
12.30 Sotši OM 2014:
 Mäesuusatamine
13.30 Sotši OM 2014*
15.55 Minuscul
16.00 Holby City haigla*
17.00 Sotši OM 2014: Kiirusutamine
18.00 Önne 13 (Eesti 2009)
18.30 Aktuaalne kaamera
19.00 Ringvaade
20.05 Vabariigi kodanikud
21.00 Aktuaalne kaamera
21.30 Sport
21.45 OPI film
22.15 Poolvend
23.00 Hyacinth Bucket*
23.30 Ringvaade*

06.00 Punased roosid*
06.55 Animasarjad
08.00 Reporter*
09.00 Süütu süüdlane*
10.00 Manhattani tühkatriinu*
11.00 Kodus ja võõrsil
11.30 Jane ja Urmet pluss 10*
12.00 Guinness World Records – pööraseimad rekordid*
13.00 Kaks kanget Lõuna-Ameerikas
14.00 Sõbrad
14.55 Punased roosid
16.00 Küladetektiviid
17.00 Manhattani tühkatriinu
18.00 Süütu süüdlane
19.00 Reporter
20.00 Krimi
20.30 Mägede varjud
21.30 Mf. Kaljukindlus
00.15 Mf. Vene spetsialist
01.55 Ekstreemkalapüük Robson Greeniga
02.45 Reporter*
03.35 Küladetektiviid*

06.15 Animasarjad
08.00 Marina ja kapten*
09.00 Moemaailma Tuhkatriinu
10.05 Vaprad ja ilusad*
10.55 Öhtusööök viiele
11.30 Castle
12.30 Kartulid ja apelsinid*
13.30 Riskikuller*
14.30 Vaprad ja ilusad
15.00 Seitsmes taevas
16.00 Marina ja kapten
17.00 Mf. Tülikas tita ja kolm idiotti
19.00 Seitsmeses uudised
20.00 Kaua võib!
20.30 Kolmedok: Vaksineerimine
21.30 NCIS kriminalistid
22.30 Mf. Laskur
01.05 Hawaii 5-0
01.55 Kaunitar ja koletis
02.40 Ära usalda mõrda korterist 23
03.05 Kaua võib!*
03.35 Kolmedok: Vaksineerimine*

07.10 Animasarjad
08.10 Lastetuba* **08.25** Nukumäng **08.55** Sotši OM 2014: Mäesuusatamine **10.00** Sotši OM 2014: Jäähoki **12.25** Jüri Üdi klubi* **13.20** Take That **14.30** Sotši OM 2014: Jäähoki **17.00** Vana aja asjad **17.15** Kolme põlve mängud **18.00** Joona jutud **18.20** Jass ja Juss **18.30** Lastetuba **18.45** Baleriin Angelina **19.00** Sotši OM 2014: Jäähoki **19.40** AK (viipek) **19.45** AK (vk) **19.55** Sotši OM 2014: Jäähoki **21.35** Sotši OM 2014: Freestyle suusatamine **22.40** Ööüli- kooli rännakud **23.40** Keeluaaja ku- ningas

08.30 Seitsmeses uudised* **09.30** Kodu keset linna* **10.00** Kutsuge Cobra 11* **11.00** Mf. Lõbusõit 2* **12.50** Kõige naljakamad kodusideod* **13.30** Kodu keset linna **14.00** Kutsuge Cobra 11* **15.00** Kälimehed **16.00** Kutsuge Cobra 11 **17.00** A-Rühm **18.00** Perepea* **18.30** Simpsonid **19.00** Moodne perekond **19.30** Moodne perekond **20.00** Perepea **20.30** Simpsonid **21.00** Kõige naljakamad kodusideod **21.30** Euroopa jalgpalli Meistrite liiga **23.45** Puhkus Mehhioks **01.00** Seks ja linn **01.30** Moodne perekond* **02.30** Kälimehed*

08.15 Doktor Oz* **09.15** Emmerdale* **09.45** Külade- tektiivid **10.45** Aafrika sü- dames* **12.00** Aiadetektiviid* **14.00** Naistekliinik **15.00** Everwood **16.00** Aafrika südamas **17.00** Ellen **18.00** Doktor Oz **19.00** Kodus ja võõrsil **19.30** Emmerdale **20.00** Romet ja Julia **21.00** Tuuni superstaari **22.00** Ameerika tippmodell **23.00** Truudu- setu **23.55** Reporter **00.50** Ellen* **01.45** Kilodele tuld! **02.35** Täiuslik koduperenaine* **03.35** Naistekliinik*

06.30 Ärapanija* **07.00** Reporter **08.00** Usu või ära usu!* **08.30** Komissar Rex* **09.20** Postimehe olümpiastuudio **09.35** Conan* **10.25** Maailma kõige hämmastavamad videod* **11.15** Jututuba **14.00** Benny Hill **14.35** Klikitähed* **15.00** Vinged masinad* **15.30** Komissar Rex **16.20** Maailma kõige hämmastavamad videod **17.10** Vinged masinad **17.40** Benny Hill **18.15** Postimehe olümpiastuudio **18.30** Klikitähed **19.00** Tuvikesed* **20.00** Kuldvillak **20.30** Usu või ära usu! **21.00** Kaks ja pool meest* **21.30** Mf. Pohmakas **23.30** Conan **00.25** Kaks ja pool meest **00.50** Tuvikesed

Kolmapäev 19. veebruar

06.55 Terevisioon
08.55 Holby City haigla
09.55 Terevisioon*
11.00 Sotši OM 2014:
 Murdmaasuusatamine
13.00 Riigikogu infotund
13.40 Sotši OM 2014:
 Murdmaasuusatamine
15.00 Puudutuse aeg*
15.05 Head tujut polkarütms
15.20 Holby City haigla*
16.20 Sotši OM 2014:
 Laskesuusatamine
18.00 Önne 13 (Eesti 2009)
18.30 Aktuaalne kaamera
19.00 Ringvaade
20.05 Pealtnägija
21.00 Aktuaalne kaamera
21.30 Sport
21.45 Foorum
22.35 Dok. Suur-Sõjamäe
23.30 Hingetu*
00.15 Ringvaade*
01.20 Riigikogu infotund*

06.00 Punased roosid*
06.55 Animasarjad
08.00 Reporter*
09.00 Süütu süüdlane*
10.00 Manhattani tühkatriinu*
11.00 Kodus ja võõrsil
11.30 Mägede varjud*
12.30 Minu mees suudab!
14.00 Sõbrad
14.55 Punased roosid
16.00 Küladetektiviid
17.00 Manhattani tühkatriinu
18.00 Süütu süüdlane
19.00 Reporter
20.00 Suur lotokolmapäev – Rooside söda
21.00 Heeringas Veenuse öäl
21.30 Seotud
22.30 Jahtunud jälg
23.30 Bordell 232
00.05 Kaks ja pool meest*
01.00 Vampiirpäevikud
01.45 Krimi*

06.15 Animasarjad
08.00 Marina ja kapten*
09.00 Kirgide torm
10.05 Vaprad ja ilusad*
10.55 Öhtusööök viiele
11.30 Castle
12.30 Kolmedok: Eesti näkkide väli- määraja
13.30 NCIS kriminalistid*
14.30 Vaprad ja ilusad
15.00 Seitsmes taevas
16.00 Marina ja kapten
17.00 Sotši OM: Iluuisutamine: Naiste lühikava
19.00 Seitsmeses uudised
19.30 Sotši OM: Iluuisutamine: Naiste lühikava
22.05 Võimalik vaid Venemaal
22.30 Kodumaa
23.30 Top Gear
00.35 Kahekesi püssi ja panniga
01.05 Oigluse nimel

07.10 Animasarjad
08.10 Lastetuba* **08.25** Püramiidid tipus **08.55** Sotši OM 2014: Mäesuusatamine **10.00** Sotši OM 2014: Jäähoki **12.25** Sotši OM 2014: Mäesuusatamine **13.45** Sotši OM 2014: Lumelauasõit **14.30** Sotši OM 2014: Jäähoki **17.15** Sotši OM 2014: Kiirusutamine **18.00** Mõmmi aabits **18.30** Lastetuba **18.45** Sõp- rade linn **19.00** Sotši OM 2014: Jäähoki **19.40** AK (viipek) **19.45** AK (vk) **19.55** Sotši OM 2014: Jäähoki **21.35** Meie Aja Kunst **22.05** Maailma kino **23.35** Kesk-Aafrika Vabariik – kaose anatoomia*

08.30 Seitsmeses uudised* **09.30** Kodu keset linna* **10.00** Kutsuge Cobra 11* **11.00** Kalamehejutud **13.30** Kodu keset linna **14.00** Kutsuge Cobra 11* **15.00** Kalamehejutud **16.00** Kutsuge Cobra 11* **17.00** A-Rühm **18.00** Perepea* **18.30** Simpsonid* **19.00** Moodne perekond **19.30** Moodne perekond **20.00** Perepea **20.30** Simpsonid **21.00** Kõige naljakamad kodusideod **21.30** Euroopa jalgpalli Meistrite liiga **23.45** Puhkus Mehhioks **00.50** Seks ja linn **01.20** Moodne perekond*

08.15 Doktor Oz* **09.15** Emmerdale* **09.45** Külade- tektiivid **10.45** Aafrika sü- dames* **12.00** Pan Am* **13.00** Trinny ja Susannah Hollandis* **14.00** Südametukse **15.00** Everwood **16.00** Aafrika südamas **17.00** Ellen **18.00** Doktor Oz **19.00** Kodus ja võõrsil **19.30** Emmerdale **20.00** Romet ja Julia **21.00** Mf. 7 tegemata asja **22.55** Pan Am: Tõemäng **23.50** Reporter **00.45** Ellen* **01.35** Kilodele tuld!

06.30 Kuldvillak* **07.00** Reporter **08.00** Usu või ära usu!* **08.30** Komissar Rex* **09.20** Postimehe olümpiastuudio **09.35** Conan* **10.25** Maailma kõige hämmastavamad videod* **11.15** Jututuba **14.00** Benny Hill **14.35** Klikitähed* **15.00** Vinged masinad* **15.30** Komissar Rex **16.20** Maailma kõige hämmastavamad videod **17.10** Vinged masinad **17.40** Benny Hill **18.15** Postimehe olümpiastuudio **18.30** Klikitähed **19.00** Tuvikesed* **20.00** Krimi **20.30** Usu või ära usu! **21.00** Kaks ja pool meest* **21.30** Beaver Falls – üks vallatu suvi **22.30** Punn- ner **23.30** Conan **00.25** Kaks ja pool meest **00.50** Tuvikesed

Neljapäev 20. veebruar

06.55 Terevisioon
08.55 Holby City haigla
09.55 Sotši OM 2014: Kahevõistlus
11.10 Eesti lood: Polaarrütmid
11.45 Vabariigi kodanikud (subtiitritega)*
12.40 Sotši OM 2014: Kahevõistlus
14.20 Pealtnägija*
15.05 Waterloo Roadi kool*
16.00 Holby City haigla*
17.00 Aktuaalne kaamera
17.05 Reisile minuga: Jerevan*
17.35 Aitäh, mets: Fotograaf
17.40 Telelavastus: Odav spetsialist
18.30 Aktuaalne kaamera
19.00 Ringvaade
20.05 Kahekõne
20.30 Lähetus: Rahvusvaheline krimi- naalkohus
21.00 Aktuaalne kaamera
21.30 Sport
21.45 Kapital
22.15 Mi
22.45 Dok. Maestro või Mefisto? Tõe- line George Solti
23.45 Ringvaade*

06.00 Punased roosid*
06.55 Animasarjad
08.00 Reporter*
09.00 Süütu süüdlane*
10.00 Manhattani tühkatriinu*
11.00 Kodus ja võõrsil
11.30 Seotud: Argipäeva rapsoodia*
12.30 Heeringas Veenuse öäl*
13.00 Suur lotokolmapäev – Roosi- de söda*
14.00 Sõbrad
14.55 Punased roosid
16.00 Küladetektiviid
17.00 Manhattani tühkatriinu
18.00 Süütu süüdlane
19.00 Reporter
20.00 Eestlane Tai vanglavõitlusel
20.30 Meie emad ja isad
21.35 Mf. Vereteemant*
00.20 Mf. Kuum ja kole

06.15 Animasarjad
08.00 Marina ja kapten*
09.00 Kirgide torm
10.05 Vaprad ja ilusad*
10.55 Öhtusööök viiele
11.30 Castle
12.30 Kolmedok: Eesti näkkide väli- määraja
13.30 Kodumaa*
14.30 Vaprad ja ilusad
15.00 Seitsmes taevas
16.00 Marina ja kapten
17.00 Sotši OM: Iluuisutamine: Nais- te vabakava
19.00 Seitsmeses uudised
20.00 Sotši OM: Iluuisutamine: Nais- te vabakava
22.00 Selgelnägijate tuleproov
23.30 Grey anatoomia
00.25 Päästjad
01.20 Euroopa pokkeriturnee

07.10 Animasarjad
07.40 Mõmmi aabits*
08.05 Pingviin Jasper **08.15** Lastetu- ba* **08.30** Teeme ise! **09.00** Ringvaa- de* **10.05** Waterloo Roadi kool **10.55** Lumelinn **11.25** Sotši OM 2014: Freestyle suusatamine **13.00** Mäng* **13.57** ERR uudised **15.30** Sotši OM 2014: Curling **18.30** Lastetuba **18.45** Alfie Atkins **19.00** Sotši OM 2014: Jäähoki **19.40** AK (viipek) **19.45** AK (vk) **19.55** Sotši OM 2014: Jäähoki **22.00** Sotši OM 2014: Freestyle suusatami- ne **22.55** 4x4 **23.25** Eesti TOP 7 **00.10** Hung **00.35** Kuritegu*

09.00 Seitsmeses uudised* **09.30** Kodu keset linna* **10.00** Kutsuge Cobra 11* **11.00** Kalamehejutud **13.30** Kodu keset linna **14.00** Kutsuge Cobra 11* **15.00** Kälimehed **16.00** Kutsuge Cobra 11 **17.00** A-Rühm **18.00** Perepea* **18.30** Simpsonid* **19.00** Moodne perekond **19.30** Simpsonid **20.00** Perepea **20.30** Simpsonid **21.00** Kõige naljakamad kodusideod **21.30** Mf. Jaht Osama bin Ladenile **23.40** Puhkus Mehhioks **00.55** Seks ja linn **01.25** Moodne perekond* **02.25** Kälimehed*

08.15 Doktor Oz* **09.15** Emmerdale* **09.45** Külade- tektiivid **10.45** Aafrika sü- dames* **12.00** Pan Am* **13.00** Trinny ja Susannah Hollandis* **14.00** Südametukse **15.00** Everwood **16.00** Aafrika südamas **17.00** Ellen **18.00** Doktor Oz **19.00** Kodus ja võõrsil **19.30** Emmerdale **20.00** Seotud **21.00** Toitudetektiviid **21.30** Kolm naist paadis **22.00** Piinlikud kehad **23.00** Kliendinimekirj **23.55** Reporter **00.50** Ellen* **01.45** Kilodele tuld!

06.30 Krimi* **07.00** Reporter **08.00** Usu või ära usu!* **08.30** Komissar Rex* **09.20** Postimehe olümpiastuudio **09.35** Conan* **10.25** Maailma kõige hämmastavamad videod* **11.15** Jututuba **14.00** Benny Hill **14.35** Klikitähed **15.00** Vinged masinad* **15.30** Komissar Rex **16.20** Maailma kõige hämmastavamad videod **17.10** Vinged masinad **17.40** Benny Hill **18.15** Postimehe olümpiastuudio **18.30** Klikitähed **19.00** Tuvikesed* **20.00** Guinness World Records – pöörasei- mad rekordid **20.30** Usu või ära usu! **21.00** Kaks ja pool meest* **21.30** Mf. Palgamõrvarid Brügges **23.30** Conan **00.25** Kaks ja pool meest **00.50** Tuvikesed

Reede 21. veebruar

06.55 Terevisioon
08.55 Holby City haigla
09.55 Terevisioon*
11.55 Kahekõne (subtiitritega)*
12.20 Foorum (subtiitritega)*
13.15 Lähetus*
13.45 3 hitti: 1990ndad
14.00 Sotši OM 2014: Jäähoki
16.25

VABA AEG

Toimetaja KAIE MÖLTER, 433 0041, sakala@ajaleht.ee
Kuulutused tel 433 0062, kuulutused.sakala@ajaleht.ee

KINO

Männimäe salongkinos täna kell 16 «Väikelinna detektiivid ja Valge Daami saladus». Homme kell 16 «Justin ja vaprad rüütlid», kell 18 «Väikelinna detektiivid ja Valge Daami saladus», kell 20 draama «Nümfomaan II» (alla 16 eluaasta keelatud). Lisainfo www.mannimaja.ee. Riia mnt 52d, Viljandi.

Sakala keskuses linastub 19. veebruaril kell 11 ja 19 filmifestivali PÖFF 2013 publiku lemmiku tiitli võitnud Belgia film «The Broken Circle Breakdown». Tallinna tänav 5, Viljandi.

Karksi valla kultuurikeskuses linastub 19. veebruaril kell 19 Eesti film «Mitte keegi peale sinu». Pilet 2 eurot. Viljandi maantee 1, Karksi-Nuia.

TEATER

Ugalas suures saalis täna kell 14 «Bassein (vett ei ole)». 17. veebruaril on kell 12 ja kell 18 «Arabella» Vaksali tänav 7, Viljandi. Tel 433 0777.

Viljandi nukuteatris on 16. veebruaril kell 16 etendus «Karu-Ott tahab magada». Lisainfo tel 433 4295. Lossi tänav 31, Viljandi.

KONTSERT

Viljandi huvikeskuses 18. veebruaril kell 19 kristallhelikausside meditatiivne kontsertseanss. Osavõtt 7 eurot. www.tuletee.ee. Jakobsoni tänav 47c, Viljandi. Tel 434 7575.

ÜRITUSED

Võhma kultuurikeskuses on 16. veebruaril kell 11 kiviktaimla teabepäev. Katrin Mäets Tartu ülikooli botaanikaaiast tutvustab kiviktaimla rajamist, vähelevinud taksoneid, nende kasvatamist Eestis ja kiviktaimla taimede talvitamist. Korraldab Võhma aianudselts Kanarbik. Sisepääs 1 euro. Kauba tänav 1, Võhma.

Repressseeritute klubi peoõhtu on 16. veebruaril kell 13 Sakala keskuses Tallinna tänav 5. Samas koguneb Memento ühingu üldkoosolek, kus selgitatakse 1949. aastal küüditatute märgi kätteandmist. Üllatusesineja Alar Laur. Mängib Lustipilli.

Mulkide seltsi Viljandi kogukonna ämariku tund on 16. veebruaril kell 15 Eha tänav 4, Viljandi. Tööplaani tutvustus. Ootame ka külalisi.

Kreet Rosina töötuba «Imelise suhte loomine» on 17. veebruaril kell 17.30–19.30 hotellis Centrum. Info ja registreerimine www.teadlikareng.com, tel 526 6988.

Viljandi linnaraamatukogu kolmanda korruse saalis on 19. veebruaril kell 17.30 keskkonnaameti korraldatud loodusõhtu «Elamusi loodusest». Pilte näitab ja juttu vestab fotograaf Remo Savisaar. Loodusõhtu korraldamist toetab SA Keskkonnainvesteeringute Keskus. Üritus on tasuta ja kestab umbes 2 tundi. Tallinna tänav 11/1. Lisainfo tel 5308 3344, reet.vaiksalu@keskkonnaamet.ee.

Viljandi linnaraamatukogu lasteosakonnas kestab 20. veebruarini XII «Nukitsa» konkurss – tule vali parim lastekirjanik ja parim lasteraamatu illustraator. Tallinna tänav 11/1. Tel 433 8660.

Karksi valla kultuurikeskuses on 19. veebruaril kell 17.30 mälu-mäng. Viljandi maantee 1, Karksi-Nuia.

Viljandi vabas waldorfskoolis Lutsu tänav 3 on 21. veebruaril lahtiste uste päev. Tunde saab külastada enne lõunasööki ja seejärel on vestlusringid. 18. ja 19. veebruaril on õpitoad lastevanematele. Täpsem info www.waldorf.vil.ee.

NÄITUSED

Mõisaküla muuseumis saab 28. veebruarini vaadata näitust «Looduse aasta foto 2013». Näha saab 139 parimat tööd, mis valiti välja 1383 autori 10 957

foto hulgast. Info telefonil 435 5607 ja Mõisaküla linna kodulehel www.moisakyla.ee.

Sakala keskuses on 24. veebruarini avatud metsavendlusteemaline näitus «Metsavennad!». Väljapanekut saab külastada maja lahtioleku aegadel. Tallinna tänav 5, Viljandi.

Tarvatu raamatukogu näituse-saalis on kuni 2. märtsini näitus «Igaviku märgid – sümbolitesse talletatud elutarkus». Näitust saab külastada Tarvatu raamatukogu lahtioleku aegadel. Tel 436 6262. Posti tänav 52, Mustla.

Paistu rahvamajas on avatud Eesti põllumajandusmuuseumi näitus «Põllumajandusreform Eestis». Näitus on avatud 28. veebruarini tööpäevadel kella 9–14 ja 16–18. Paistu tee 14.

Paistu raamatukogu fuajees saab vaadata Rait Killari foto-näitust «Lapimaa talv», mis on avatud 16. veebruarini, raamatukogu lahtioleku aegadel. Raamatukogu tee 2, Paistu.

Viljandi linnagaleriis on täna viimast päeva näitus «Marimeeko – Soome disainiklassika», raamatukogu üldlugemissaalis 22. veebruarini «Taanlasest maailmamees – Søren Kierkegaard». Tallinna tänav 11/1. Tel 433 8660.

Karksi valla kultuurikeskuse sinises saalis on kuu lõpuni Karksi valla kultuurikeskuse käsitööringi tööde näitus. **Teise korruse fuajees** saab kuu lõpuni näha pilte fotokonkursilt «Avasta Mulgimaad». Viljandi maantee 1, Karksi-Nuia.

Kondase keskuses on 1. märtsini üleval «Evald Okase graafilise teekond» ja Eesti keraamiku-te liidu näitus «80 tassi». Püsi-ekspositsioonis on Paul Kondase maalilooming Viljandi muuseumi kogust. Märtsini on keskus avatud kolmapäevast laupäevani kella 10–17, pühapäeval, esmaspäeval ja teisipäeval suletud. Pikk tänav 8, Viljandi. Tel 433 3968.

Viljandi muuseumis saab vaadata näitust «Rehielamused», mis avab rehemaja olemust. Näitus on avatud märtsini. Jo-

han Laidoneri plats 10. Tel 433 3316.

Viljandi maavalitsuse teise korruse fuajees on üleval Peeter Kummeli fotonäitus «Inimesed ajahetkes». Vabaduse plats 2, Viljandi. Tel 433 0400.

Uku keskuse teisel korrusel saab vaadata Enn Loidi fotonäitust «Sügis Viljandi vetel». Tallinna tänav 41, Viljandi.

Suure-Jaani külalistemaja kohvikus saab vaadata Heldur Lassi värvilisi joonistusi «Teetähised». Ilmatari 3a, Suure-Jaani.

NIMEPÄEV

Tänased nimepäevalised on Tiina, Neidi ja Stiina, homsed Miranda, Miralda, Alda, Valda, ja Velda ning ülehomsed Väino, Väinu, Väiko ja Salmo.

Meie meeskonda on oodatud

OPERAATOR (Viljandi tehas)

Operaator juhhib spetsiaalsete arvutiprogrammide abil Viljandi söödatehase tootmist, sh vastutab toodangu kvaliteedi eest, jälgib ning vajadusel seadistab selle tagamiseks tehnoloogilisi seadmeid. Samuti tegeleb ta tehasesse vastuvõetava toorme paigutuse, säilitamise ja väljastamisega vastavalt kehtivale seadusandlusele ja sisestele normdokumentidele.

Kui tundsid, et see pakkumine on just sulle, siis saada palun oma CV ja töötasusoovitajale 21. veebruariks e-posti aadressil ivi.juknaite@scandagra.ee, märgusõna „Operaator“.

Lisainfo Ivi Juknaite, tel 5342 1937.

KOHVIKITEATER

andrus kivirähk
komöödia kahes osas

Osades: Andrus Vaarik ja Egon Nuter

21. veebruaril kell 20 ja 22. veebruaril kell 20

Piletite eelmüük ja laudade broneerimine Männimäe külalistemaja kohviku kassas Riia mnt 52d, Viljandi. Info tel 435 4845, www.mannimaja.ee. Pileti hinnad 12 €. Broneerides laua viiele - soodushind 50 €.

Topautos on laoralli!

Sind ootavad stardijoonel tõelised võitjad - taskus kahekordne võit Saksa kvaliteediüritus ning 5 aastat garantiid. Konkurentsitu hinna ja kvaliteedi suhe, millega võidavad kõik oma igapäevased sõiduetapid!

Nüüd valik hästi varustatud Hyundai laoaautosid väga erilise hinnaga!

Vaid need autod (v.a i20) on varustatud ka roolijuhitava püsikiirushoidja ja Bluetooth-vabakäesüsteemiga.

Oma uue iludusega võid kohe salongist välja sõita! Soovi korral ostame ära Sinu praeguse sõiduauto. Tule võistlejatega proovisõidule ja vali endale võitja!

Kampaania kehtib, kuni autosid jätkub. Mudelivaliku keskmine kütusekulu 4,9–6,0/100 km ja CO₂ heide 114–140 g/km.

Soodushind 13 990 €

Soodushind 10 490 €

Soodushind 16 690 €

Soodushind 17 490 €

Soodustus kuni 2150 €

Laoautodele liisingu sissemaks 0%

5 aastat tasuta üldisiduriga garantiid

HYUNDAI | NEW THINKING. NEW POSSIBILITIES.

20 TOPAUTO

Lisinfo: Lisingteenuse pakkuja on AS DNB Pank. Tutvu finantsteenuste tingimustega www.dnb.ee ning vajadusel konsulteeeri meie asjatundjatega. Keskmine krediidid kulukuse määr on 7,32% aastas järgmistel näidistingimustel: vara hind 13 990 €, koos km-ga, sissemakse 0%, jääkväärtus 25%, lepingu periood 60 kuud, lepingutasu 200 €, aastane intressimäär 2,5% + 3kuu Euribor (23.01.2014 oli 3kuu Euribor 0,302%) lepingu fikseeritud Euribor võib muutuda 3 kuu järele), kaskokindlustus 4% aastas arvestatuna iga-aastaselt krediidil jäägit.

SILLER AUTO

Suur-Kaare 69, Viljandi | Tel 444 8866

www.torujyri.ee

Ostes Viadrus katla veebruaris - paigaldus TASUTA

Täpsed tingimused kaupluses

Leola 49, Viljandi • Tel 505 8394

SPORT

Toimetaja MADIS LUIK, 433 0043, madis.luik@ajaleht.ee

43.

Reedel tuli Sotši taliolümpiamängude murdmaasuusatamise 15 kilomeetri distantsil olümpiavõitjaks šveitslane Dario Cologna. Viljandi suusaklubi liige Algo Kärp kaotas talle kolm minutit ja 46 sekundit ning sai 43. koha.

Laskjatele tuli hõbe ja pronks

Raplas peetud Eesti juunioride õhkrelvade laskmise meistrivõistlustel saavutas Epp Muring õhkpüstoli harjutuses teise ja Anton Heinsoo kolmanda koha.

Nädala eest asetleidnud mõõduvõtul osalemise normi oli täitnud 16 naisjuuniori. Nende seas oli neli Viljandi spordikooli laskjat, kes kõik suutsid end suruda ka 40 lastuga harjutuse finaali.

Kaheksast finaali jõudnud tegi otsustavas seerias parima soorituse 184 silma kogunud Kerli Neljas Haapsalust. Viljandlanna Epp Muring tagas korraliku 180,4 silmaga endale hõbemedali.

Teiste finalistide tulemused jäid kahe edukama omadest mõnevõrra tagasihoidlikumaks. Pronksi teenis laskurklubi Mälk esindaja Kristiina Kai Kõiv 163,8 silmaga.

Ülejäänud kolm Viljandi spordikooli õpilast Katrin Raigla (tulemus finaalis 98,1), Anne-Liis Borgmann (80,3) ja Kätlin Kallas (64,0) hõivasid kuuenda, seitsmenda ja kaheksanda koha.

Viies tulejoonel käinud Viljandi meesjuuniorist jõudsid finaali Anton Heinsoo ja Allan Kask. Allan Kask tegi 60 lasuga seerias küll päeva teise tulemuse, 540 silma, ent finaali 143,9 silma ei lubanud talle neljandast kohast enam.

Anton Heinsoo tõi tiitlivõistlustelt koju pronksi. Põhiseerias kogus ta 530 ja finaalis 164,7 silma.

Meesjuunioride 60 lasuga õhkpüstoliharjutuses tuli Eesti meistriks narvalane Stanislav Boldõrev, kelle tulemus oli 546 ja finaalis 195,4 silma. Haapsalust pärit Ott

Epp Muring saavutas Eesti juunioride õhkrelvadest laskmise meistrivõistlustel õhkpüstoli harjutuses hõbemedali.

Kaljura tulemused olid vastavalt 529 ja 183,5 silma ning see oli väärt hõbemedalit.

Kaheksa osaleja seas lõpetasid Viljandi noormeesed Taivo Tobreluts 12., Sten-Erik Link 13. ja Taago Timmas 19. kohaga.

Juba täna jagatakse Narvas Eesti täiskasvanute õhkrelvadest laskmise medaleid. (Sakala)

Suusarajal võidutsesid põhjakotkad

Kõlab ehk veidi uskumatult, kuid veel eelmisel pühapäeval selgitasid noored Eesti murdmaasuusatamise meistrid ja päev varem sai teoks noortesarja osavõistlus.

Laupäeval Albus peetud ETV-Swedbanki sarja etapil olid viljandimaalastest klassikasprindis võidukad spordiseltsi Põhjakotkas liikmed Genri Pähnapuu (vasa-

kul) ja Seila Peek (paremal). Lisaks teenisid samal mõõduvõtul oma võistlusklassis kolmanda koha Oliver Pikkor, Kevin Mattias Klasmann ja Hanna-Brita Kaasik.

Pühapäeval Mõedakul asetleidnud Eesti noorte meistrivõistlustel saavutas Seila Peek N-18 klassi viie kilomeetri vabatehnika sõidus kuldmedali. (Sakala)

Maakonna meister teenis tiitlivõistlustel kulla

Pühapäeval Ida-Virumaal Aseris peetud Eesti kadettide lauatenise meistrivõistlustel kaasteinunud neli viljandimaalast võitsid meespaarismängus kaks medalit: ühe kulla ja ühe pronksi.

Meesüksikmängus jõudis meie sportlastest kõige kaugemale päev varem Viljandimaa meesüksikmängu meistriks tulnud

Rainer Valo. Viljandi spordikooli õpilane kaotas kolmandat kohta otsustavas mängus 2:3 narvasele Stanislav Strogovile, keda oli põhiturniiril 3:1 võitnud.

Suure-Jaani poiss Timo Siim lõpetas 9., Raiko Valo 15. ja Rauno Valo 29. kohaga.

Meespaarismängus võistles Rainer Valo koos üksikmängu võitja Oleg Migunoviga Maardust. Kõigepealt võitsid nad 3:0 Maardu klubi paari Vitali Os-

ning siis sama tulemusega Pärnu ja Suure-Jaani klubi ühispaari Mart Luugi ja Timo Siimu.

Turniiri finaalis saavutas tandem Valo/Migunov raske 3:2 võidu narvalaste Aleksandr Polištšuki ja Stanislav Strogovi üle. Mart Luuk ja Timo Siim teenisid paarismängus pronksmedali, kui suutsid otsustavas kohtumises 3:1 alistada Nõmme spordiklubi paari Krister Erik Etulaidi ja Gert Christjansoni. (Sakala)

Koolide turniiri võitsid Leie ja Paalalinna kooli meeskond

MARGIT KURVITS, Viljandimaa spordiliidu juhataja

Viljandimaa koolide kuuenda kuni üheksanda klassi noormeeseste korvpalliturniiril selgusid paremad kahes arvestuses: maapõhikoolide ning gümnaasiumide ja suurte koolide hulgas.

Maapõhikoolide liiga mängud peeti Viljandi spordihoonel kahel väljakul ja osales kuus meeskonda. Alustati kahes alagrupis ning seejärel tulid vahel- ja kohamängud.

Vahemängudes võitis Leie 38:4 Holstre ja Kolga-Jaani 36:5 Lahmuse. Finaalis osutus paremaks Leie meeskond koosseisus Karmo Ilmjärv, Heimar Vaht, Karmo Kalso, Erki Liiv, Kert Mägi, Karl Randmer ja

Oskar Randmer. Võistkonna treener ja õpetaja on Janek Lass. Teisele kohale tuli seega Kolga-Jaani võistkond ja kolmas oli Holstre kool.

Suurte koolide liigas tohib ühes võistkonnas korraga väljakul mängida ainult kaks korvpalliliidu litsentsiga mängijat. Viljandi Jakobsoni kooli võimlas peetud turniiril osales neli võistkonda. Kõik kolm mängu võitis Paalalinna kooli meeskond koosseisus Oskar Berggren, Kristo Leemet, Karl-Romet Nõmm, Roland Liir, Raiko Roosna, Mikk Teras, Kuldar-Kristjan Kurg ja Marten Tamme. Võistkonna õpetaja on Sulev Viies. Teise koha saavutas Jakobsoni kool ja kolmanda koha Kitzbergi gümnaasium.

Leie kooli meeskond võitis maapõhikoolide korvpalliturniiri.

MARGIT KURVITS

Tartu t 8, 71020 Viljandi
Üldtelefon 433 0040
Faks 433 4275
Internet: <http://sakala.ajaleht.ee/>
e-post sakala@ajaleht.ee
Reklaami telefon 433 0063, faks 433 0080
Kuulutuste faks 433 0066
e-post reklaam@sakalakirjastus.ee,
kuulutused@sakalakirjastus.ee
Klienditeenindaja-sekretär
Marge Ira 433 0040
Peatoimetaja Hans Väre 433 0050
Peatoimetaja asetäitja
Marko Suurmägi 433 0042
Vanemtoimetaja
Rannar Raba 433 0051
Toimetajad
Maarja Möldre 433 0082
Anu Arak 433 0082
Arvamustoimetaja
Karl-Eduard Salumäe 433 0048
Reporterid
Aivar Aotäht (uudised) 433 0085
Ketlin Beljaev (uudised) 433 0054
Margus Haav (kultuur) 433 0046
Madis Järvekülg (uudised) 433 0084
Sigrid Koorep (uudised) 433 0049
Madis Luik (sport) 433 0043
Sten Mahov (tarbija) 433 0052
Kaie Mölter (uudised) 433 0041
Ullar Priks (uudised) 433 0044
Tiina Sarv (kultuur) 433 0047
Egon Valdaru (uudised) 433 0053
Fotoagraaf Elmo Riig, Marko Saarm 433 0057
Korrektorid Evi Eiche, Liivia Tohvelmann 433 0056
Kujundusjuht Ain Kivilaan 433 0058
Küljendus Piret Holtsmann, Katri Henga 433 0055
Reklaamitoimetuse peaspetsialist
Merlin Muts 433 0063
Müügispetsialistid
Airi Janke 433 0060
Monika Schults 433 0064
Astra Saul 433 0061
Raimo Saar 433 0069
Kuulutuste ja ajalehe tellimuste vastuvõtu klienditeenindaja
Andra Tetsmann 433 0062
Küljendaja-kujundaja
Liina Valt 433 0081
Korrektor Gitta Lilienthal 433 0083
Finantsjuht
Pilvi Sume 447 7099
Raamatupidajad
Kaie Liiv 433 0065,
Meeli Eismann 433 0068

Kuulutuste vastuvõtt tööpäeviti kella 9–17, lõuna kella 13–13.30. Järgmise päeva ajalehte kella 12-ni. Sakala ilmub viis korda nädalas. Väljaandja AS Ühinenud Ajalehed. Juridiline aadress Gildi t 1, 51007 Tartu. Postiaadress Rüütli t 14, 80010 Pärnu. Toimetus käsikirju ei tagasta ja võtab endale õiguse neid lühendada. Välisautorite honorarid kantakse üle pangakontole üks kord kuus järgmise kuu 6. kuupäeval. Kõik ajalehes Sakala avaldatud artiklid ja fotod on autoriõigusega kaitstud teosed, mille reprodutseerimine, levitamine ning edastamine mis tahes kujul on ilma AS-i Ühinenud Ajalehed kirjaliku nõusolekuta keelatud.

Trükitud Kroonpressi trükihojas. Tiraaž 9084

Kaebuste korral ajalehe sisu kohta võite pöörduda pressinõukogusse, pn@eall.ee või telefon 646 3363.

Neljapäeval sündisid Viljandis poiss ja tüdruk.

135 AASTA EEST

Sakala, 10. II 1879

Poliitika ringvaatus. Inglismaal on nüüd kahes kohas sõda: Afganistanis ja Lõuna Aafrikas. Kodu on temal peale selle ka veel oma jagu segadusi, sest tööliste häda on suur, ja riigi tuleku ja mineku kaal ei taha ka heaste ühetasa seista, vaid minekut on enam, kui rahwa meele pärast oleks. Siiski ei jäta Inglased Türgimaad vahtimata, vaid katsuvad oma woli seal iga pool laiendada.

Kuulutuste vastuvõtt tööpäeviti kl 9–17, lõuna kl 13–13.30. Tel 433 0062, faks 433 0066, e-post andra.tetsmann@ajaleht.ee. Kuulutuse tellimine internetis <http://kuulutus.ajaleht.ee>

KINNISVARA

Anda üürile Ramsil 2-toaline möbleeritud korter. Tel 552 6343.

Müüa 3-toal korter Viljandis Valuoja puisteel. Tel 527 1252.

Ostan 1–2-toal korteri. Tel 5456 6529.

Ostan suvila või maja maale. Tel 5695 9744.

Ostan 3–4-toal korteri või maja-osa Uueveskil või Kõstis. Tel 502 2714.

Ostan korteri. Tel 5691 8499.

Ostan maja. Tel 509 3629.

Ostan korteri või maja Tallinnas. Võimalik kiire tehing. Vajadusel abi kolimisega. Tel 5820 0800.

Ostan maad, metsa. Tel 511 1666.

Ostan remonti vajava maja Viljandis. Tel 5656 3682.

OÜ Estest PR ostab metsa- ja põllumaad. Tel 504 5215, 514 5215.

Soovime üürida maja. Tel 521 4758.

Soovin üürida 3-toal korteri Männimäel pikemaks ajaks (kuni 160 €). Tel 5844 3731.

SÕIDUKID

Müüa GAZ-53B koos tagavaraosadega. Tel 5695 4777.

TEENUSED

Akende ja uste valmistamine ning muud puusepatööd. Tel 502 4284.

Bussid (8 kuni 55 k) tellimisel. Tel 504 4315.

Ehitus- ja remonditööd. Tel 552 3559.

Halumasin. Tel 5563 8552.

Kaardid ennustavad. Hind 1,09 €/min, 24 h, tel 900 1727.

Kaevetööd miniekskavaatoriga, soodsalt. Tel 5639 3588.

Küttepuid halumasinaga. Tel 5740 4901.

Maalritööd, krohvimine, pahteldamine, värvimine, tapeetimine. Tel 5563 8587.

Ohtlike ja probleemsete puude lõikus. Tel 5302 3518.

Ohtlike puude langetamine. Tel 504 7811.

Ohtlike puude lõikus. Tel 5662 2071.

Plaatija. Tel 5830 3488.

Puur- ja küttekaevude puurimine, pumpade ja septikute paigaldus, vee-, kaeve- ja kanalisatsioonitööd. Tel 521 7415, www.baltipuurkaev.ee.

Merilux Ehitus

Fassaadi soojustus- ja viimistlustööd
Katusekattetööd
Üldehitus

Tel 5649 4910
5347 0972
E-post info@meriluxehitus.ee
www.meriluxehitus.ee

Puurkaevude rajamine ja puhastamine, vee- ja kanalisatsioonitorustike, septikute ja süvaveepumpade paigaldus. Tel 502 1279, 526 9604, www.puurkaevumeistrid.ee.

Raamatupidamisteenused väikefirmadele. Tel 5360 7002.

Soojustamine puistevillaga. www.puhurvillad.ee, tel 5697 0297.

Terrassid, voodrilauad, saunad, kivitööd, ripplaed jne. Garantii. Tel 5366 9108, A1 Ehitusviimistlus OÜ.

Virtsapütt. Tel 518 5879.

Võsa lõikamine giljotiiniga ja kaevetööd. Tel 5783 6646.

Õhtujuht. Tel 523 8481.

TÖÖ

Cronimet Eesti Metall OÜ otsib platsitöölisi / metalli vastuvõtjaid. Vajalik arvuti kasutamise oskus, C-kat juhiluba ja soovitatavalt töstukiga töötamise kogemus. Info raido@em.ee, tel 5344 1383.

Pakun tööd metsaveoauto- ja poolhaakejuhile. Tel 521 4278.

Põllumajandusettevõtte Viljandi- maal võtab tööle töökoja juhataja. Vajadusel elamiseks korter. Tel 518 7342.

Töö kinnisvara hooldajale-remondimehele. Täpsem info tammepakk.ee.

Töömahu suurenemise tõttu vajatakse rahvusvaheliste vedude autojuhti. Töö Eesti–Norra–Eesti. Tel 5673 2322.

METSAMATERJAL

Ostame metsakuivi palke, läbimõõt alates 11 cm. Tel 501 1198.

PÕLLUNDUS

Müüa heina, 250–300 kg rullid. Ostja vedu. Tel 5875 6932.

Ostan pressi Kirgistan. Tel 5694 0400.

Võtan rendile põllumaad. Tel 516 9515.

LOOMAD

Ostame veiseid
(lehmad, mullikad, pullid).

Tasume kohe sularahas ning viime ära oma transpordiga.

Pakume ka ainult veoteenust.

NTN Teenused OÜ
Tel 5551 2929.

MÜÜK

Kuivad kütteklotsid 40 l võrgus, 1,50 € võrk. Tel 5391 4443.

Kuivad küttepuid 50 cm. Tel 5782 7770.

Kuivad pakitud kütteklotsid. Vedu tasuta. Tel 5383 9215.

Kuivad puud. Tel 5816 4973.

Kuiv lepp võrgus. Tel 511 1177.

Lepad, kased võrgus. Tel 5345 2279.

Lõhutud küttepuid. Vedu. Tel 433 3130, 523 8503.

Müüa lõhutud küttepuid. Tel 5683 0454.

Müüa põranda-, voodri- ja ehituslaud. Eri laiused. Vedu tasuta. Tel 506 4651.

Pakitud kütteklotsid ja kamina- puud. Vedu tasuta. Tel 433 3130, 523 8503.

Pakitud turba- ja puitbrikett, alusel. Vedu. Tel 433 3130, 523 8503.

Sae- ja hõõvelmaterjali müük ja teenus. Tel 5348 0984.

Soodsalt puit- ja turbabrikett, kuivad kütteklotsid (lahtised ja pakitud), kaminapuud. Vedu. Tel 506 8501, 520 2190.

Toores lepp 24 €/rm. Tel 5563 8552.

OST

Ostame remonti vajava maja või vähemalt 3-toalise ahik korteri Viljandis. Tel 5691 2998.

Ostan kuusepalke, tuulemurdu, metsakuivi palke. Tel 504 1480.

Ostan vanametalli ja autoromusid. Tel 5618 1312.

Ostan vanu katalüsaatoreid. Tel 504 4777, www.remetal.ee.

Ostan vanu maale. Tel 528 6968.

GRUNDAR PUIT OÜ

Metsakinnistute ja raie ost
(sobivad ka osaliselt raiutud ja hüpoteegiga koormatud metsakinnistud)

Aitame metsakavade koostamisel ja paberite vormistamisel

Tel 525 9788 • harry@grundar.ee
faks 443 0376 • Tehnika 15, Paikuse

OÜ OK Mets ostab raieõigust, metsamaad, ümarmaterjali. Ülestöötamine ja vedu. Tel 527 8119, 503 3379.

PROMETS OÜ ostab metsa ja maad. Tel 5591 9930.

KASUTATUD ASJAD

Müüa korras vanaaegne saarepuust kummut, sahtlid ilusa spooniga. Tel 5559 8949.

Müüa neljainimese telk (kaks magamisruumi, veekindlus 2000 mm, välismõõtmed 470×240×220), vitriinkapp (laminaat, pöök, 185×142×35), põrandakate (100% vill, kollakasbeež, 320×140), valamukomplekt (valamukapp ja segisti, 90×63×30). Tel 5560 0183, 434 6052.

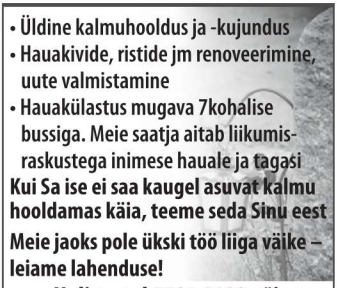
Müüa korras vanaaegne saarepuust kummut, sahtlid ilusa spooniga. Tel 5559 8949.

Müüa neljainimese telk (kaks magamisruumi, veekindlus 2000 mm, välismõõtmed 470×240×220), vitriinkapp (laminaat, pöök, 185×142×35), põrandakate (100% vill, kollakasbeež, 320×140), valamukomplekt (valamukapp ja segisti, 90×63×30). Tel 5560 0183, 434 6052.

Nõukapood Turu tn 13, vanavara ost-müük. Tel 5804 6910.

Ostan motorrolleri Vjatka VP150 varuosi. Tel 5816 4896.

• Üldine kalmuhooldus ja -kujundus
• Hauakivide, ristide jm renoveerimine, uute valmistamine
• Hauakülastus mugava 7kohalise bussiga. Meie saatja aitab liikumisraskustega inimese hauale ja tagasi

Kui Sa ise ei saa kaugel asuvat kalmu hooldamas käia, teeme seda Sinu eest

Meie jaoks pole ükski töö liiga väike – leiame lahenduse!

Helista tel 5781 0103 või vaata www.kalmistuteenused.ee

Ostan teie üleliigseid asju ja aitan kaubikuga kolida. Tel 5649 5965.

Ostan vanu paberrahasid. Tel 5804 6910.

Ostan vanu raamatuid, kunsti, märke, medaleid, ordeneid, münste, paberrahasid, fotosid, postkaarte, fotoaparaate, lauanõusid, mänguasju, mööblit jm. Tel 5629 8981.

Ostan vanu raamatuid, postkaarte, mööblit, ordeneid, maale, graafikat, märke, medaleid, münste, paberrahasid, dokumente, kellasid jne. Tel 5829 9810.

Ostan veneaegseid ja vanemaid münste, rahasid, rinnamärke, postmarke, medaleid, kellasid, ehteid, mänguasju, fototehnikat, postkaarte ja raamatuid. Tel 5845 5341.

Vanavara, müntide, märkide, medalite, markide, postkaartide, maalide, mustriga nõude, hõbe- ja kuldesemete, mänguasjade, fototarvete, täispuitmööbli, mündrite, kiivrite, kellukeste, raamatute ost. Tel 5566 3939.

Paeses pinnas lillejuured, siin su mured – väiksed, suured. Rõõmul on oma seos – päiksekillud sinu peos, laste silmis hellem pilk, hommikune kastetilk, kodukase vaikne jutt; aastad tulevad ja kaovad, neil on oma tee ja rutt.

Helju Särev
85
Juubeli puhul õnnitlevad tütreid Hethel-Edith ja Kethe-Ingrid laste ja lastelastega

Müüa puuvillast ja linast lõime ning niiti. Tel 5383 5125.

Ostan vanu auto-, võrri- ja mootorrattaosad, aida- ja veneaegseid ukسلukke ning sepaalasi. Pakkuda võib kõike, mis garaazis ja majapidamises liigne. Tel 5679 6943.

Ostan vinüülplaate. Tel 5649 5965.

TEATED

Premeerin kuni 1000 € inimest, kelle poolt antud tööne informatsioon viib 10.02.2014 Puiatus tegutsenud sissemuraja tabamiseni. Ka varastatud esemetest teatamine võib viia osalisteni ja teataja saab vaevatasu (De Walt kollast värvi jalgadel rihthõõvel, Husqvarna võsaloikaja, kaks kohvrir Makita akutrelli, Makita tikksaag, punane väike Telwin Inverter keevitusaparaat koos maskiga, 2 m alumiiniumist vaaderpass, juhtmed, ehitusvaht jm). Tel 514 3547.

Viljandi vallavalitsuse 04.02.2014. aasta korraldusega nr 124 võeti vastu Ramsi aleviku asuva Ramsi tee 2, Turba tee 2, 4, 6, 8 ja 10 kruntide detailplaneering. Detailplaneeringu avalik väljapanek on 20.02–06.03 endises Viiratsi vallamajas Sakala 1, Viiratsi alevik, elektrooniliselt valla veebilehel www.viljandivald.ee ja Ramsi rahvaraamatukogus. Detailplaneeringu avaliku väljapaneku tulemuste avalik arutelu on 13.03 kell 16 OÜ Ramsi VK kontor, Keskuse tee 1, Ramsi alevik.

Teatame kurbusega, et on lahkunud meie kallid

ALIISE ARAK

15. VII 1922 – 13. II 2014

Leinab perekond Kirs.

Ärasaatmine neljapäeval, 20. veebruaril kell 12 Riia mnt kabelist tuhamistisele.

Elu on kui tundmatu tee, iial ei tea, millal lõpeb see...

Sügav kaastunne Jaanole, Piretile ja teistele omastele

ESTER PÕLME

kaotuse puhul.

Anu, Tiit, Reet, Sulev, Mare, Tavo, Anne, Margus, Ingrid, Tiit, Liia, Raivo, Asta ja Villu

Siiras kaastunne Taimi Põlmele armsa ema

ESTER PÕLME

kaotuse puhul.

Inga ja Sirje

Südamlik kaastunne Taimile ema

ESTER PÕLME

surma puhul.

Anu, Tiit, Liia, Malle, Lily

Avaldame sügavat kaastunnet Ave Põlmele ema

ESTER PÕLME

kaotuse puhul.

Mosolem OÜ, Forton OY, Helsingin Kukkatoimitus OY

Südamlik kaastunne lähedastele kalli

ANNA EHA

kaotuse puhul.

Sveta ja Alik peredega

Vaikselt lahkusid õekene hea, muredest, valudest enam ei tea...

Avaldame kaastunnet omastele kalli

ANNA EHA

kaotuse puhul.

Õed peredega

Jää hüvasti, kallid klassiõde

MALL MITT

Sügav kaastunne emale ja poeg Rasmusele.

Siiri Meidla perega

Mälestame endist kursuse juhatajat

MALL MITT

Avaldame kaastunnet emale ja pojale.

Agronoomia 65. lend

Mälestame kallist laulukaašlast

MALL MITT

Siiras kaastunne emale ja Rasmusele.

Olustvere segakoor Lehola

Avaldame kaastunnet Jürile kalli ema

LUISE KARU

surma puhul.

Mare, Jaan ja Erma peredega

Südamlik kaastunne Jüri Mirkale ema

LUISE KARU

kaotuse puhul.

Töökaaslast Karula lihatööstusest

Südamlik kaastunne Toivole perega

ELMAR SÜVISTE

kaotuse puhul.

Metalli tänava naabrid

Meie südamlis kaastunne Aarele perega kalli poja

TARMO LUIGE

kaotuse puhul.

Klassikaaslast keskkooli päevilt

Mälestame

PRIIT KAPLURIT

Avaldame kaastunnet emale ja tütrele.

Aivar ja Raivo peredega

Mälestame

PEETER PAULI

Südamlik kaastunne Sirjele lastega.

Merike ja Ants Ilves

Lahkus meie armas ema, vanajema ja vanavanaema

HILJA NUUT

27. V 1929 – 12. II 2014

Omaksed

Ärasaatmine Helme kalmistul pühapäeval, 16. veebruaril kl 12.

Avaldame kaastunnet Jaanole ja Piretile armsa

ESTER PÕLME

kaotuse puhul.

LC Viljandi Ellips

Kõik hea, mis olnud, jääb alles...

Kallis Anna!

Oleme mõtetes sinuga, kui jääd hüvasti oma armsa vanajema

ESTER PÕLMEGA

Viljandi gümnaasiumi VÕ teine kursus ja rühma juhendaja

JK LIGHT kaupluses
LED VALGUSTAB TULEVIKKU

Hinnaüllatused sõbrakuu lõpuni,
28. veebruarini.

E14 ja E27 kannaga LED-pirnid **-10%**
Puutetundlikud lülitid **-5%**
LED-kaela- ja jalutusrihmad koortele **-15%**

Pakkumine alates 15. veebruarist.

Home Gallery II k
Leola 53, Viljandi
E-R 9-18, L 9-16
Tel 432 0067, 5689 7457

JK LIGHT
INDAGOM OÜ
www.jk-group.ee

ARUTECH Liider akende tootja Eestis
parimad aknad

Aknad kuni
-60%

Paigaldus **-50%**
Välisviimistlus **-50%**
metallnurgaliistudega

Üle Eesti 1516 www.arutech.ee

Pakkumine kehtib reklaami esitamisel kuni 28.02.2014

PVC-aknad, PVC-uksed, metalluksed

Rahvusvaheline kvaliteedijuhtimise sertifikaat ISO 9001:2008 ja
keskkonnasertifikaat ISO 14001:2004

VILJANDI, Tallinna tn 19/21, tel 433 3699

amiks
KOOLITUSED

VÄIKELAEVAJUHTIDE
KURSUSED

25.02 – 02.04 VILJANDIS

Kursuse edukalt läbinutele
rahvusvaheline väikelaevajuhi
tunnistus

Info ja registreerimine:
www.amiks.ee
agnes@amiks.ee
+372 5151 120

DREAMLAND
ARMASTUSEGA
Kodutunne
Dreamlandist

Dreamlandi kauplus ja
Toom Tekstiili tehase
väljamüük nüüd
Home Gallery keskuses
Leola 53, Viljandi

Dreamlandi
suletekid ja -padjad
veebruari -20%

Country Corner
mööbel -20%

Toom Tekstiili tehase
väljamüük soodsate hindadega

OSTAME
METSAKINNISTUID,
KASVAVAT METSA
JA METSAMATERJALI.
PAKUME VEO- JA
RAIETEENUST.

AS Lemeks Põlva
Tel 502 1666; 799 1474
Margus.Juhkam@lemeks.ee

Lähemalt meist: www.lemeks.ee

LEMEKS MEIS

Uus Dacia Duster
Te teate, mis on tegelikult tähtis.

- Uus 125 hj mootor
- Uuenenud interjäär ja
MEDIA NAV multimeediasüsteem
- Uue disainiga esiosa

5 AASTANE
GARANTII
või 100 000 km

hind alates
10 490 €

Dacia Duster 1,6 16V - keskmine kütusekulu 7,5 l/100km, CO₂ emissioon 177 g/km.

DACIA
GROUPE RENAULT

Rael Autokeskus

Rael Autokeskus OÜ - Tallinna mnt. 97, Viljandi
Tel. 433 0987 - e-post: info@rael.ee - avatud: E-R 8-17

www.rael.ee | Saad palju, maksad vähe!

Kuldkalal näeme!